

Arkeologisk delundersökning av en
senmedeltida gårdsplats, Raä 343,
Skellefteå sn, Skellefteå kommun,
Västerbottens län,
2015

Av

Lars Liedgren

Silverbuseet
Rapport 70

Silvermuseet
Torget
938 31 Arjeplog

Tel: 0961-145 00

www.silvermuseet.se

© Silvermuseet

Tryck: Silvermuseet, Arjeplog 2015

Rapport Silvermuseet

ISSN 1101-2900

Administrativa uppgifter

Länsstyrelsens dnr:	431-679-2015.
Institutionens dnr:	2015/002-3.
Finansiär:	Riksbankens Jubileumsfond.
Fornlämningsnummer:	Raä 343, Skellefteå sn.
Kommun:	Skellefteå.
Socken:	Skellefteå.
Landskap:	Västerbotten.
Län:	Västerbotten.
Fastigheter:	Degerbyn 2:4 och Degerbyn 14:1.
Typ av uppdrag:	Forskningsundersökningar, delundersökning av gårdsplats.
Datering och typ av datering:	Troligen 1400-1500-tal, baserat på föremålsfynd.
Typ av fornlämning:	Husgrund och spismursrösen.
Antal fältdagar:	37 arbetsdagar. Undersökningar genomfördes 27/7-7/8, 2015.
Antal rapportdagar:	8,5 arbetsdagar.
Antal fyndhanteringsdagar:	2 arbetsdagar.
Undersökningsledare:	Lars Liedgren.
Rapportansvarig:	Lars Liedgren.
Deltagare:	Lars Liedgren, Petter Sandström, Pontus Johansson och Sofia Flinkfeldt..
Underskonsulter:	Inga.
Undersökt yta (m ²):	ca 20 m ² .
M ö.h:	25-30 m öh. Höjd på fixpunkt (20,00) avvägd med RTK till 29,48 m ± 0,14 m (samma som 2014).
Koordinatsystem:	Lokalt (samma som 2014), med två punkter knutna, med RTK, till Rikets nät (Sweref 99 TM).
Dokumentationshandlingar:	Digitala foton, ritningar samt beskrivningar av fornlämningar och undersökningar. Förvaras i Silvermuseets arkiv.
Digital dokumentation, programvaror etc:	Endast digitala foton. Dessa förvaras i kommunal server samt kopieras årsvis på extern hårddisk.
Summa fyndmängd:	Totalt indelas fynden från utgrävningen 2015 i 22 enheter med ofta flera fyndkategorier i varje enhet. Fynden kommer från husgrund 9 A, Gropanl. 2, Anl 12 samt spridda meterrutor.
Tillvaratagna fynd:	Vid delundersökning av husgrunden tillvaratogs några bitar tegel med sneda kortsidor samt en bit med sintrat yta, en sten med smält yta, 1250 fragm. br ben, 171 fragm. obr ben/tänder, 14 järnspikar/delar av, 3 bitar keramik, kolbitar, 11 bitar flinta, en bit planglas, ett bryne, två bronsbleck, en hyska av brons, en nål av brons 3 bitar järnslag, 10 bitar sintrat material, 1 hästkosöm, en del av vridkvarn, glimmerbitar (i 8 enheter), 2 prover på kolade stockar, 1 prov på kol/näver, 3 ¹⁴ C-prover, 4 jordprover samt 1 makroprov (se vidare kap. 11.5).
Antal fotografier:	121 digitala kort (se vidare kap. 11.7).
Antal ritningar:	11 ritningar (se vidare kap. 11.6 och 11.9).
Relaterade publikationer/rapporter i projektet:	Liedgren, L. 2014a. <i>Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 343, Skellefteå sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014</i> . Silvermuseet, rapport 67. Liedgren, L. 2014b. <i>Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 621, Lövänger sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014</i> . Silvermuseet, rapport 68. Liedgren, L. 2014c. <i>Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 508, Lövänger sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014</i> . Silvermuseet, rapport 69.

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	01
2 Sammanfattning.....	01
3 Syfte.....	05
4 Inriktning och problemformuleringar.....	05
5 Fältarbete, organisation.....	06
6 Områdets förutsättningar.....	06
7 Metod.....	06
8 Kommunikativa insatser.....	08
9 Resultat.....	08
10 Referenser.....	09
11 Bilaga.....	09
11.1 Fortsatt utgrävning av schakt i husgrund 9 A.....	09
11.1.1 Schakt för profil.....	10
11.1.2 Gropanläggning 1.....	10
11.1.3 Fundament till eldstad.....	10
11.1.4 Utgrävda rutor 0,5 m ²	11
11.2 Anläggning 12, gropanläggning.....	11
11.3 Gropanläggning 2.....	12
11.4 Övriga meterrutor.....	14
11.5 Tillvaratagna fynd.....	15
11.5.1 Husgrund 9 A.....	15
11.5.2 Gropanläggning 2.....	17
11.5.3 Anläggning 12.....	18
11.5.4 Övriga meterrutor.....	19
11.6 Ritningslista.....	21
11.7 Förteckning över digitala bilder.....	21
11.7.1 Vecka 1.....	21
11.7.2 Vecka 2.....	22
11.8 Bilder.....	24
11.9 Ritningar.....	35

1 Inledning

2011 erhöill Silvermuseet/INSARC forskningsmedel från Riksbankens Jubileumsfond. Projekttiden är sex år och projektet kommer att avslutas under år 2017.

Forskningsprogrammets målsättning är att klarlägga och belysa landskapsutnyttjande och samhällsförändring i norra Norrlands kustområden under en tidsperiod då kulturlandskapet formades av jägare, fiskare, renskötare och bönder, vars etniska och kulturella identiteter inte kan översättas i dagens etniska kartbild. I ett tvärvetenskapligt samarbete över de arkeologiska, historiska och ekologiska ämnesfälten studeras sociala och ekonomiska strukturer och inter-regionala relationer från 600- till 1900-tal, och relateras till sentida identitetsprocesser i norra Fennoskandien.

Undersökningsområdet har avgränsats till att omfatta gamla Västerbottens landskap, i stort sett motsvarande området nedom lappmarksgränsen inom Västerbottens och Norrbottens län. Insatsen kan indelas i ett antal delprojekt varav ett inriktas mot kustområdets agrara bebyggelse. Delprojektet kan vidare indelas i ekologiska och arkeologiska undersökningar.

Den dominerande uppfattningen angående den fasta agrara bebyggelsens etablering i norra Västerbotten och Norrbotten är att den startar efter Nöteborgsfreden, 1323. Här stöder man sig på historiska belägg men också på avsaknaden av arkeologiska belägg för fast agrar bebyggelse före denna tidpunkt.

Den första översikten över byarna i gamla Västerbotten får man genom Gustav Vasas jordebok från 1543. Här speglas en omfattande bebyggelse i kustlandet, bestående av över 2300 enheter (Nordlander 1905), sannolikt 10-15 000 invånare. Under 1600-talet framträder bebyggelsen på geometriska kartor.

Så vitt man kan se det i dag är 1600-talets gårdsplatser i dag, antingen bebyggda eller finns i åkermark och är således till största delen förstörda. Detta gäller även de biologiska arkiven i anslutning till de äldsta byarna (förstörda främst genom utdikningar).

På två medeltida gårdsplatser har arkeologiska undersökningar genomförts före 2014. Den ena undersökningen gjordes av Gustaf Hallström i Björby, Raä 1:1, Nederluleå sn, 1921 och den andra, en provundersökning, genomförd av Lillian Rahtje 2003, av en gårdsplats i Böle by, Raä 508:1, Lövvånger sn.

Inom ramen för vårt projekt har tre gårdsplatser delundersökts 2014, två i Böle by, Lövvånger (Liedgren 2014a-b) samt Ön i Degerbyn Skellefteå (Liedgren 2014c). Under 2015 har utgrävningar fortsatt på Ön, i Degerbyn.

2 Sammanfattning

Inom Raä 343, Skellefteå sn, gjordes kompletterande delundersökningar av en husgrund. Undersökningarna utgjordes främst av profilgrävning och profilritning. Dessutom undersöktes ett antal meterrutor i boplatsens N samt S del (totalt 12 m²). I anslutning till en avlång grop undersöktes också ett schakt omfattande ca 5 m².

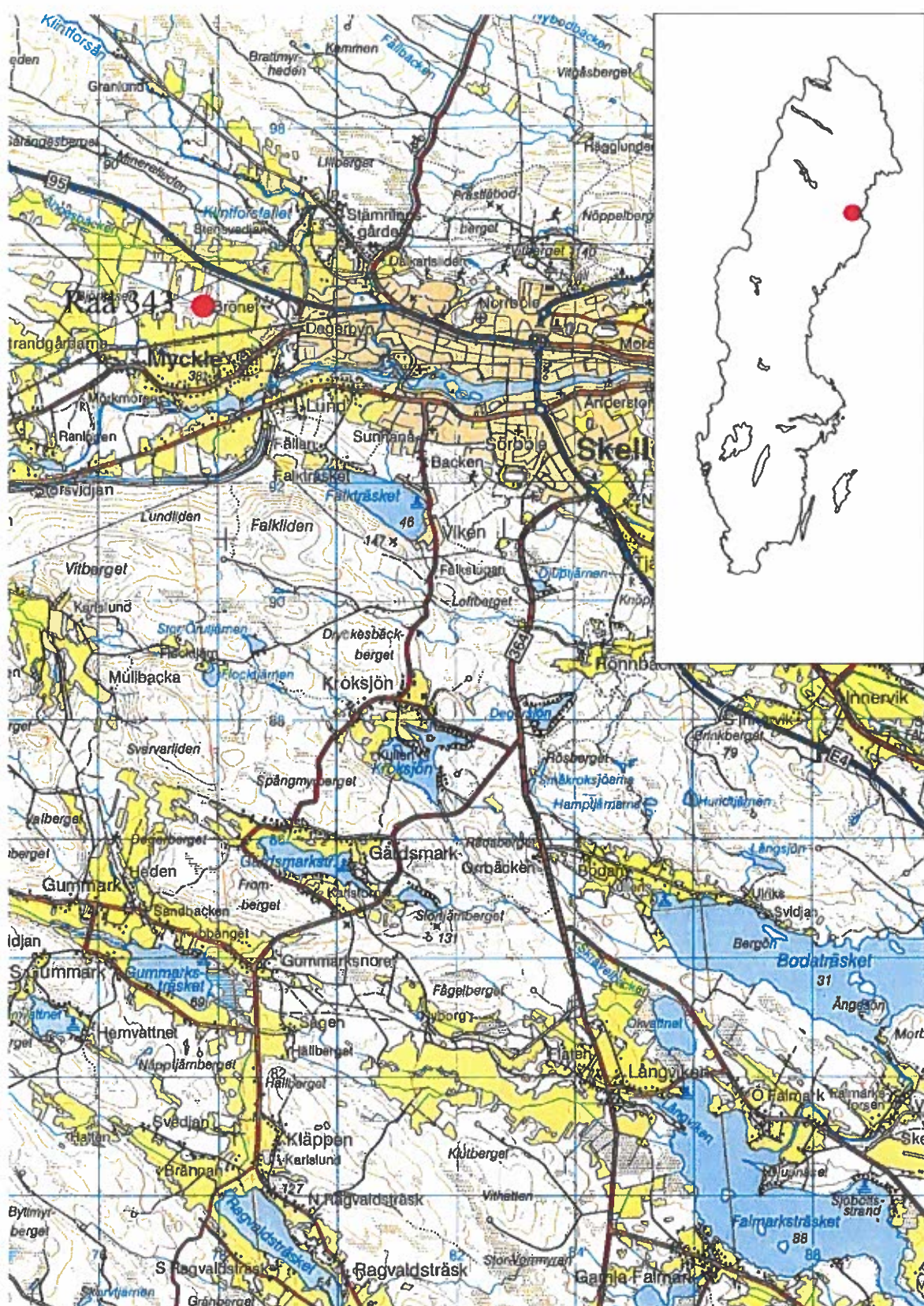

Fig. 1 Röd punkt markerar Raä 343, Skellefteå sn. Efter Översiktskartan 266 Skellefteå. Skala 1:500 000. © Lantmäteriet 2012 Medgivande MS201203273.

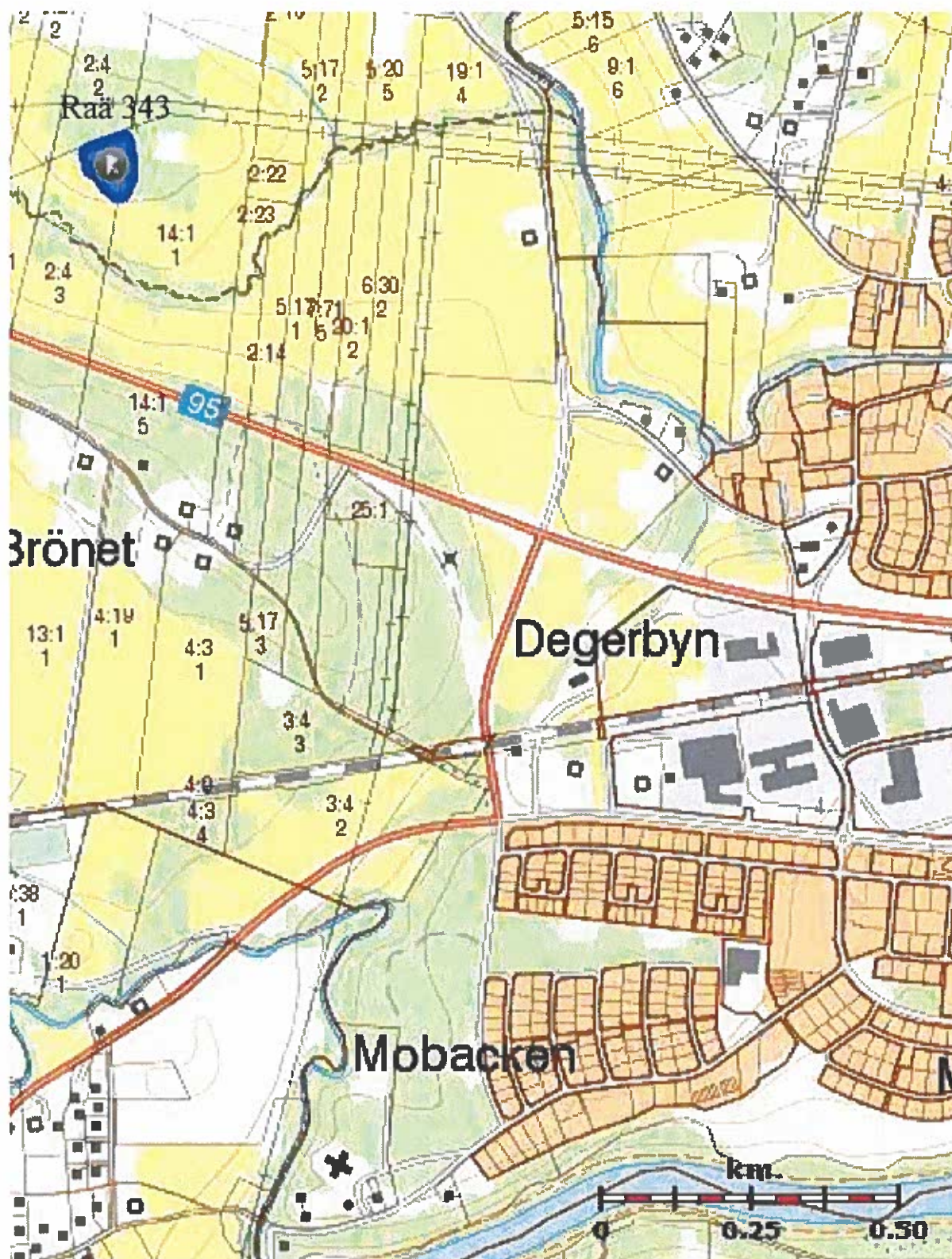

Fig. 2 Ön, Raå 343, Degerbyn, Skellefteå sn. Efter FMIS, skala 1:10 000. © Lantmäteriet 2012 Medgivande MS2012/03273.

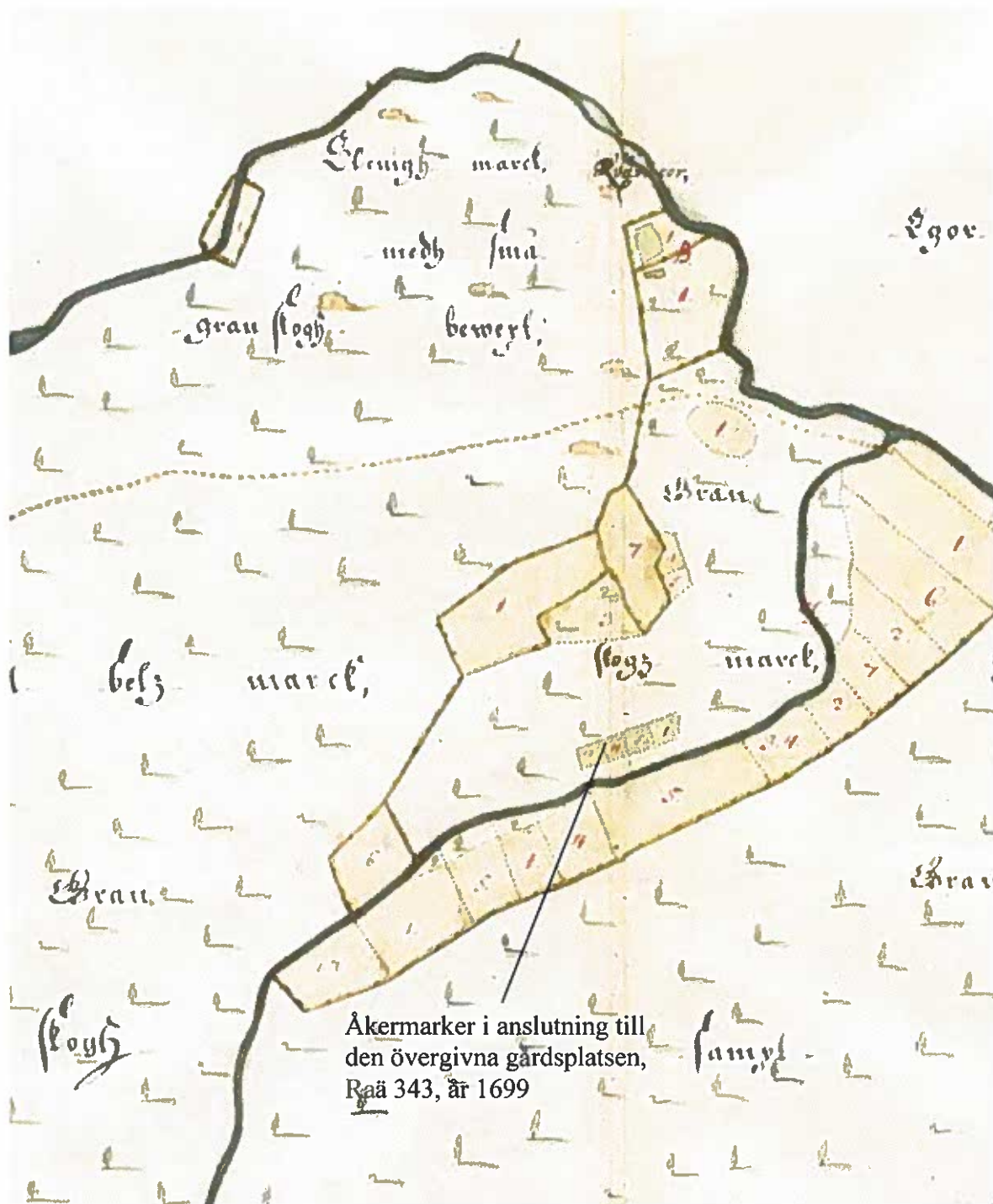

Fig. 3 Detalj av geometrisk avmätning Degerbyn, år 1699. Här redovisas brukad åkermark i anslutning till Raä 343, sannolikt tidigare utnyttjade av gården på Ön. Efter Lantmäteriet, Historiska kartor, Degerbyn.

Totalt undersöktes således 17 m² förutom profilgrävningen i husgrunden (ca 3,5 m²).

Profildragningen genom husgrund 9 A visade att gamla markytor kunde identifieras under grunden i S och i N. I mitten påträffades en gropanläggning som var fylld med mörk jord innehållande skörbränd sten, spridda kolbitar, tegelbitar samt brända och obrända ben, dock i mindre omfattning än i grundens golvplan. Möjligen kan gropen ha utgjort en källare under husets golv. I N delen av grunden framkom en stenläggning av flata stenar, troligen ett fundament till eldstaden som fortsatte in under profilen mot V. Här var också en kolad stock belägen direkt ovanför stenpackningen. Den kolade stocken och det övriga eldpåverkade materialet i grunden antyder att huset har brunnit.

I N delen av boplatsoområdet påträffades en oval gropanläggning, ca 1,3 x 1 m stor. Gropen som avtecknade sig som en mörkfärgning och var till större delen fylld av mörkfärgad jord. Gropen hade ett rundat bottenplan och var intill 0,55 m djåk räknat från torvytan. Möjligen kan gropen tolkas som en förvaringsanläggning.

Delar av en avlång grop (anl. 12) undersöktes också, främst för att avgöra om det var en täktgrop. Nedrävningen av ett schakt visade att det var en ca 2 m bred och intill 0,85 m djup grop (räknat från torvytan). Gropen var fylld med delvis kraftigt eldpåverkad sten, ljusare jord, bränd jord, spridda kolbitar, näver och tegelbitar. I det upptagna schaktet framkom en del av en vridkvarn samt en större bit glaserad keramik. Möjligen har gropen fungerat som källare innan den fylldes igen.

I de undersökta rutorna påträffades mörkfärgad jord av varierande tjocklek. I de flesta rutorna fanns brända/obrända ben och skörbrända stenar. I en av rutorna framkom också en nål av brons. Efter undersökningarna återställdes alla undersökta ytor.

Fynden som påträffades vid 2015 års undersökningar ligger i linje med materialet som framkom 2014, dvs. 1400-1500-tal.

3 Syfte

Syftet med undersökningarna är att avsluta arbetet som påbörjades 2014 (husgrund 9 A) samt att ytterligare belysa områdets N och S del genom utgrävning av meterrutor och ett schakt genom A 12.

4 Inriktning och problemformuleringar

2015 års undersökningar inriktades på profilgrävningen genom husgrund 9 A. Profilgrävning genom A 12 samt utgrävning av meterrutor i boplatzen N och S del. Målsättningen var att vid utgrävningarnas avslutning återställa samtliga undersökta ytor.

5 Fältarbete, organisation

Fältarbetet organiserades så att tre arkeologer och en praktikant arkeologer (Lars Liedgren, Pontus Johansson, Petter Sandström samt praktikanten Sofia Flinkfeldt) genomförde utgrävningarna. Lars Liedgren var arbetsledare. Fältinsatsen genomfördes under tidsspannet 27/7-7/8, 2015.

6 Områdets förutsättningar

En rad byar anlades i anslutning till Skellefteå älv under medeltiden. En av dessa var Degerbyn, vars bebyggelse främst var koncentrerad längs Skellefteå älvs norra strand. Några gårdar kom också att etableras i utkanten av byn, en bit från älven. Enligt tradition skulle det ha varit tre gårdar (Lundström 2004:329). En av dessa benämndes Ön. Namnet Ön kan knappast härstamma från den tid då havet omslöt höjden men kan syfta på den topografiska belägenheten, att höjdsträckningen var begränsad av en bäckfåra i söder och av myrmarker i norr (i dag till största delen utdikade och uppodlade).

Fornlämning Raä 343, Skellefteå sn (fig. 1-2), innehåller åtminstone fyra spismursrösen, en större husgrund samt flera andra strukturer som kanske kan vara rester av byggnader samt möjligen en gammal åkeryta (fig. 4). Lokalen är i dag belägen i granskog, antagligen inte mer än 100-talet år gammal. Sannolikt har området under 1800-talet och början av 1900-talet varit betesmark. Markytorna har örtvegetation som antyder högre fosfathalter från bosättningen och eventuellt bete.

Under 1500-talet registrerades gården ibland under Varuträsk och ibland under Degerbyn (Lundström 2004:312). Gården hade 1543, 1,9 ha åker och i mitten av 1550-talet sju kor vilket är något mer än medeltalet i övre Norrland vid denna tid. Vid Älvsborgs lösen 1571 redovisas tillgångarna för Nils i öön till 15 mark koppar, tre kor samt fyra getter, således en klar nedgång av gårdens kapital. Gården försvinner som skatteobjekt under början av 1600-talet. Sista gången gården på Ön betalar skatt är 1602 (då Anders Nilsson var husman) men kan eventuellt dölja sig under namnet Degerbyn fram till 1605 (Ulf Lundström muntligen). Den siste som kan ha bott kvar på Ön är Olof Andersson (möjligen son till Anders Nilsson). Olof var då dräng på en annan gård i Degerbyn. Dock kan gården på Ön vid denna tid ha varit försåld till hemmanet nr 2, 3 och 5 i Degerbyn samt nr 2 i Myckle som äger marker här 1699 (se fig. 3). Av ovanstående kan man således konstatera att det är svårt att exakt säga när man slutar bo på Ön.

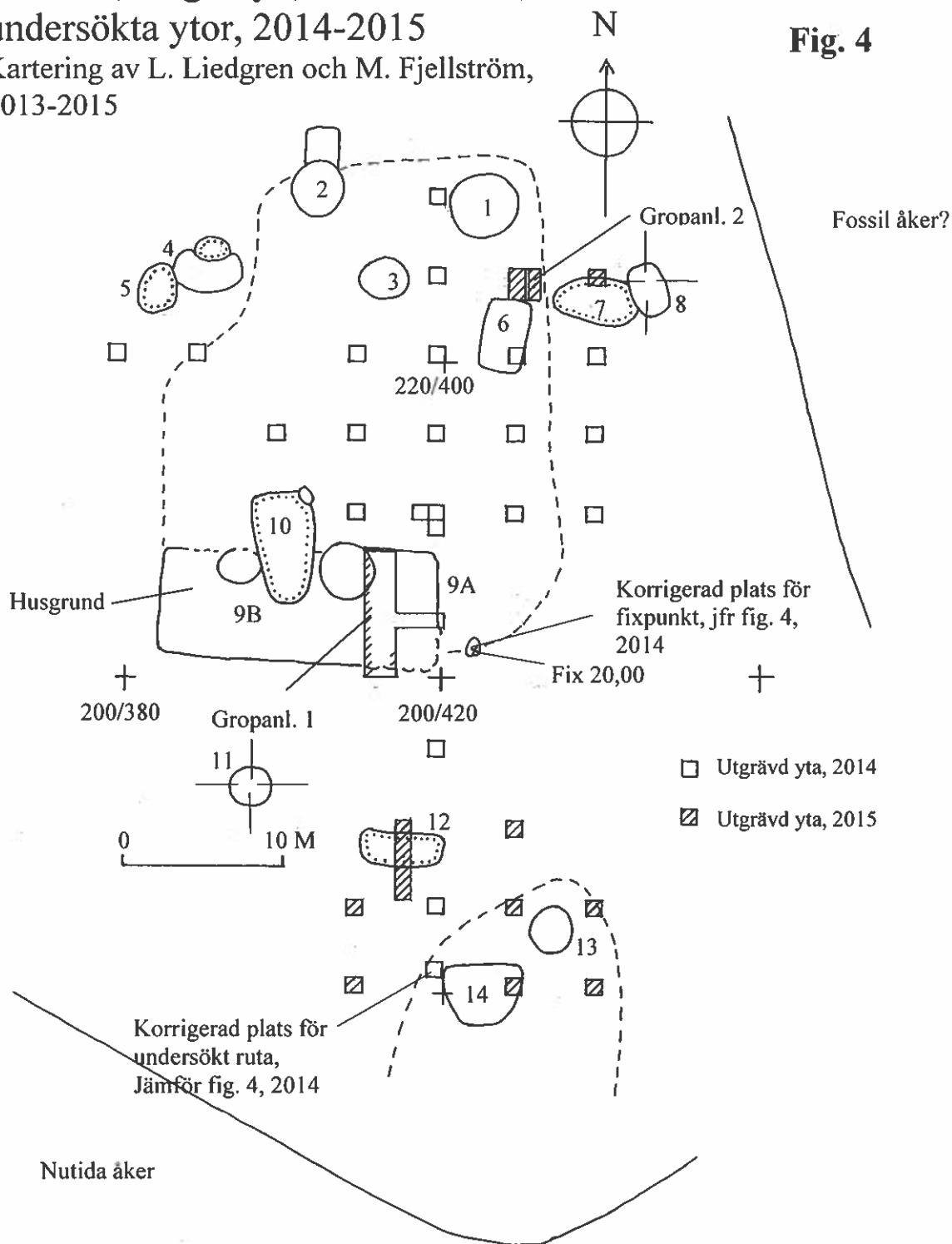
7 Metod

Vid utgrävningarna användes lokalt koordinatsystem (med utgångspunkt i karteringen 2013). Några punkter i koordinatsystemet bestämdes (2014) med RTK (Sweref 99 TM). 2015 användes samma fixpunkt som 2014. I husgrund 9 A undersöktes Rn 4 i kvarvarande meterruta. Därefter nedgrävdes profilen, ritades, beskrevs och fotograferades. Efter detta återställdes hela grunden.

Raä 343, Degerbyn, Skellefteå sn, undersökta ytor, 2014-2015

Kartering av L. Liedgren och M. Fjellström,
2013-2015

Fig. 4

Koordinater i rikets nät (Sweref 99 TM) inmätta med RTK: 200/400 = X 7195639,86 Y 778719,39 ± 0,3 m; 200/370 = X 7195640,6 Y 778686,3 ± 0,19 m; fixpunkt 20,00 = 29,48 ± 0,14 m. Inte optimal precision p.g.a. tät skog. Nr 1-3 är spismursrösen; nr 4 är en förhöjning med grop; nr 5 är en grop; nr 6 är en plan yta; nr 7 är en grop; nr 8 är ett röjningsröse; nr 9A-B är en husgrund; nr 10 är en grop; nr 11 är ett röjningsröse; nr 12 är en avlång grop; nr 13 är ett spismursröse; nr 14 är en oregelbunden plan yta. De två gropanläggningarna (1-2), som påträffades 2015, är också utmärkta.

Alla fynd inom den undersökta ytan tillvaratogs (exklusive br. lera/tegel) och koordinatsattes antingen efter meterruta (sällfynd) eller enligt koordinatsystemet och höjdavvägdes (fynd *in situ*).

Provtagning för ^{14}C -analys gjordes i den mån det ansågs befogat. Detta gäller även för makrofossilprover och jordprover.

Vad gäller meterrutor utanför husgrunden avtorvades dessa och nedgrävdes i ett lager ned till orörd mark. All jord sällades och alla fynd tillvaratogs (utom tegel). I ett fall gjordes utvidgningar där en gropanläggning påträffades. Varje meterruta fick en kort beskrivning efter undersökning, och all påträffad skörbränd sten räknades och vägdes liksom tegel. Tegel vägdes (således i fuktigt tillstånd) och skörbränd sten räknades samt vägdes. Därefter återfördes detta material vid återställning av rutorna (utom i ett fall då några speciella tegelbitar tillvaratogs).

Genom anl. 12 drogs ett 5 m långt och en meter brett schakt där jorden i den översta nivån sällades. Jorden i en meterruta sällades också i Rn 2. Därefter nedgrävdes profilen i botten, ned till orörd mark. Därefter, ritades, beskrevs och fotograferades profilen. Därefter återställdes de utgrävda ytorna.

Fynden rengjordes så snart som möjligt efter det att fältarbetet avslutats. Fynden uppordnades, fyndlistor skrevs och inskrivning av fältanteckningar genomfördes. Samtliga fynd som tillvaratogs har skickats till föremålskonserveringen i Kiruna. Fynden kommer att förvaras på Silvermuseet till dess fyndfördelningen är klar.

I första hand kommer ^{14}C -prover att skickas till Ångströmlaboratoriet eller Beta Analytic och osteologiskt material till Maria Vretemark, Skara. Vad gäller ^{14}C -prover kommer främst brända- eller obrända ben att användas då dessa ger den säkraste dateringen. I de fall inte tillräckligt med ben påträffas (minst 1 g) används kolad ved (helst kvistar) eller annat kolat material. I samband med undersökningarna tas även ev. jordprover för makrofossilanalyser med inriktning på fröer och sädeslag.

Analyser redovisas inte i rapporten för 2014 års undersökningar. Istället sker en samlad redovisning av resultat från undersökningar av agrara gårdar att ske senast under år 2017, där resultaten sammanfattas och sätts in i förhållande till tidigare kunskap.

8 Kommunikativa insatser

Under fältsäsongen har resultaten från undersökningen redovisats i en artikel i Norran samt kommunicerats till markägare och Skellefteå Museum.

9 Resultat

Utgrävningarna visade att husgrunden var anlagd på gammal markyta med blekjordsbildning. I mitten av grunden fanns en grop som var fylld av mörk jord innehållande tegel, br. och obr. ben, kol/sot etc. Gropen, som kan tolkas som en källare, har vid något tillfälle fyllts igen med liknande material som påträffades i grundens

golvplan. I den N delen, vid spismursröset, framkom en stenläggning av flata stenar som troligen varit en del av fundamentet till spisen.

I N delen av gårdsplatsen påträffades en gropanläggning, fylld med mörk jord innehållande ganska mycket skörbränd sten samt br. och obr. ben.

Ett schakt genom anl. 12 visade att denna verkligen var en konstruktion och inte en recent täktgrop. Gropen var fylld till delar av eldpåverkad sten, rödbränd jord samt kol/sot och näverbitar. I gropen, i fyllningen, framkom en del av en vridkvarn och en större glaserad krukskärva.

I samband med anl. 13 och 14 upptogs några meterrutor och i två påträffades relativt rikligt med fynd. Rutan vid anl. 14 visade att här påförts ca 0,4 m mörk kulturfärgad jord. I jorden framkom välbevarade obrända ben och brända ben, tegel samt en bronsnål och ett bronsbleck.

I meterrutan vid anl. 14 (ett spismursröse) var mycket riklig med tegelbitar (över 20 kg). Två bitar tegel visar på sneda kortsidor.

Fyndmaterialet från 2015 års undersökningar ligger i linje med det som påträffades 2014 och dateras till 1400-1500-tal.

I rätt många rutor påträffades bitar av glimmer. Troligen har detta material använts på något sätt inom gårdsplatsen, dvs. det är inte naturligt förekommande på platsen.

10 Referenser

- Liedgren, L. 2014a. *Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 343, Skellefteå sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014*. Silvermuseet, rapport 67.
- Liedgren, L. 2014b. *Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 621, Lövänger sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014*. Silvermuseet, rapport 68.
- Liedgren, L. 2014c. *Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 508, Lövänger sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014*. Silvermuseet, rapport 69.
- Lundström, U. 2004. Bönder och gårdar i Skellefteå socken 1539-1650. Kulturens frontlinjer. Skrifter från forskningsprogrammet Kulturgräns Norr 3. Umeå.
- Nordlander, J., 1905. 1543 jordha boocken wthaaft Westhrabotnen. *Till Västerbottens äldre kulturhistoria*. Norrländska samlingar H. 6. Stockholm.

11 Bilaga

11.1 Fortsatt utgrävning av schakt i husgrund 9 A

2014 kunde inte utgrävningarna i husgrund 9 A avslutas p.g.a. tidsbrist (se fig. 5). Kvar var att undersöka en meterruta i Rn 4, grävning av profil samt återställning av de utgrävda ytorna.

Meterruta 204/395, Rn 4

I rutan påträffades 7,85 kg tegelbitar.

11.1.1 Schakt för profil

Ett ca 0,5 m brett schakt nedgrävdes för profilen. Vid nedgrävningen av profilen visade sig att det fanns en gropanläggning i mittpartiet av huset. Jorden från de delar av gropen som låg inom det 0,5 m breda schaktet sållades efter meterruta. Övriga delar av gropen undersöktes inte.

11.1.2 Gropanläggning 1

Gropanläggningens synlig del var ca 2,4 x 2 m stor (NÖ-SV) med en del i V som fortsatte in i grunden inom ej undersökt område (se fig. 6). Anläggningen var avgränsad i kanterna av blekjord och B-horisont. Anläggningen markerades av mörkbrun jord med fläckar av kol och spridda kolbitar. I jorden syntes även spridda tegelbitar. Vid utgrävning av gropen var jorden av varierande mörka kulörer med inslag av sot/kol (bild 1-2). I jorden var vidare en hel del skörbrända/skärvida stenar samt även en del större stenar. Jordlagren i gropen var delvis bandformiga med en tydlig mörk ton med inslag av kol mot gropens botten (se fig. 7-8). Botten var nedgrävd i ljusgul C-horisont. Bottenplan tämligen plant med sluttande sidor. Botten låg på intill 1,05 m djup under torvytan.

I gropfyllningen påträffades över sex kg tegel, några järnspikar, en del brända och obrända ben (något käkfragment med tänder) samt någon bit eldslagningsflinta. Gropen verkar ha fyllts igen med brandskadat material dock med mindre fynd än från själva husgrundsgolvet. Ursprunglig funktion kan ha varit som källare i grunden. Man kan också konstatera att gropen ligger ganska mitt i husgrundens breddaxel vilket styrker att den tillhört huset.

11.1.3 Fundament till eldstad

I samband med spismursröset framkom sex flata stenar (se fig. 8, bild 4) som fortsatte in under profilen mot V. Stenarna var 0,15-0,5 m breda. Troligen utgör stenarna del av fundament till eldstaden. Den kolade stock som påträffades 2014 visade sig ligga strax ovan stenarna och kan möjligen ha varit del av konstruktion i eldstaden. Den kolade stocken, tillsammans med den rikliga kolförekomsten i grunden, antyder att huset brunnit.

I profilens S del framkom flera ställen med blekjordsbildning och längs hela den S delen B-horisont. Likaså påträffades delar av blekjord och B-horisont i området N om gropanläggningen. Dessa spår visar på gamla markytor som funnits före husgrundens uppbyggande.

Vid återställning av grunden lades allt påträffat tegel från 2014 års undersökning (förutom ett antal större bitar samt bitar med avtryck, som sparades) i schaktet i botten på gropen i husgrund 9A (bild 3). En mängd sten från utgrävningarna 2014 lades också i gropen innan jord påfördes.

11.1.4 Utgrävda rutor, ca 0,5 m²

Meterruta 202/395

Bara ett litet område strax innan gropen började. 3 bitar tegel, 15g.

Meterruta 203/395

Tegelbitar, 3 kg.

Meterruta 204/395

Tegelbitar 3,3 kg.

Meterruta 205 395

Tegelbitar 0,05 kg.

11.2 Anläggning 12, gropanläggning

Avlång, närmast oval, ca 4,8 x 2,4 m (Ö-V) stor och intill 0,5 m djup grop med i S en vall intill 2,4 m bred och 0,2 m hög (se fig. 4). I N markeras gropkanten av en nedgrävd kant. Mot Ö är ytterligare en antydd, oval grop, 1,8 x 1,2 m (Ö-V) stor och 0,25 m djup. I S och Ö är en vall som ansluter från den större gropen (se fig. 12).

För att kontrollera om detta var en täktgrop stakades ett en m brett och fem m långt schakt ut i 90 graders vinkel mot längdaxeln i A 12 (bild 8-9). Rutorna undersöktes och all jord sållades i det översta lagret. Meterruta 189/397 sållades även i ett andra lager, ca mellan 0,15-0,3 m dj (bild 10). I övrigt grävdes profilen utan sållning, ett ca 0,5 m brett schakt.

Meterruta 186/397

Här var ett intill 0,1 m tjockt lager mörkbrun jord. I botten förekom brun jord och i rutans V del var en jordfast sten, 0,55 x 0,4 m stor (Ö-V). I det utgrävda jordlagret var sparsamt med tegelbitar (0,1 kg). Inga skörbrända stenar påträffades.

Meterruta 187/397

Jordlager som ovan. I jordlagret framkom sparsamt med tegel (0,05 kg). Inga skörbrända stenar påträffades.

Meterruta 188/397

Jordlager som ovan. I lagret som utgrävdes påträffades åtta skörbrända/skärvida stenar (1,95 kg). Totalt påträffades 0,85 kg tegel (varav någon större bit), en del tänder, några obrända ben samt del av järnspik.

Meterruta 189/397 och profil

Mörk jord med rikliga förekomster av mask. Mot botten var jorden stenig (0,1-0,5 m stora). Mellan en del av stenarna var kol. Totalt påträffades 46 skörbrända/skärvig stenar (6,75 kg). Dessutom påträffades 1,05 kg tegel, en del tänder samt några fragm. brända- och obrända ben.

Rutan nedgrävdes ytterligare ett lager, 0,15-0,3 m dj (bild 10). Lagret var stenigt med tämligen rikligt av skörbränd/skärvig sten (26 stenar, 5,6 kg). Flera större stenar, som lyftes bort, gick sönder i skärvor när de skulle avlägsnas. Här påträffades en bit sintrat mtrl., rikligt med kol samt några brända benfragment. Dessutom framkom delar av en kolad stock. Här togs ett prov där några bitar var plankliknande (se fig. 13).

Profilen genom anläggningen grävdes ned varvid rikligt med större och mindre stenar påträffades (bild 11). Även en del av de större stenarna som lyftes upp visade sig vara tydligt skörbrända och i S kanten noterades en del rödbränd jord. Den sydligaste delen av profilen kunde inte grävas ned i botten p.g.a. större stenar. Vid utgrävningarna påträffades en del av en vridkvarn, stående på högkant (bild 12).

Vid utgrävningarna visade det sig att vallen bestod av påförd jord och under den var en gammal markyta med blekjord (bild 14). Utgrävningen visade vidare att gropens botten låg närmare 0,85 m under torvytan (fig. 14). Längst upp var ett lager med mörkbrun jord, därunder gulbrun jord med rikliga förekomster av större och mindre stenar. Flera av de större stenar som syns i profilen var tydligt eldpåverkade. På 0,35-0,5 dj påträffades rödbränd jord och därunder ett lager med sotig jord innehållande kolbitar, sot och näver samt en större bit keramik (bild 13). I samband med det kolade partiet och just ovanför, påträffades en del tegelbitar, totalt 600 g. I botten av profilen var en större sten som inte kunde lyftas (bild 15). Under den sotfärgade jorden, var gråbrun jord ned till den orörda C-horisonten.

Utgrävningen visar att detta inte är en täktgrop. Gropen har, av någon anledning, fyllts igen med större och mindre stenar varav en ganska stor del utsatts för hög värme. Lagerföljden och färgningarna i gropen antyder att eldpåverkat material dumpats i gropen, inte att det i sig varit varmt i gropen. Förslagsvis har gropen använts som källare som sedan vid någon tidpunkt fyllts med eldpåverkat material. Möjligen skulle man kunna tänka sig att stenar från det stora husets eldstäder hamnat här.

Meterruta 190/397

Rutan avtorvades men undersöktes inte vidare då den upptogs av ett jordfast block.

11.3 Gropanläggning 2

Delar av anläggningen framkom vid utgrävning av meterruta 225/404. Därefter gjordes en utvidgning med tre meterrutor för att kunna avgränsa gropen. Först beskrivs de ingående meterrutorna och det lager som bortgrävdes innan anläggningen framträdde. Sedan följer en beskrivning av själva anläggningen.

Meterruta 224/404

Rutan togs upp för att avgränsa den möjliga anläggningen i meterruta 225/404. Vid utgrävningen framkom mörkfärgad, lucker jord med små jordkulor och rikligt med mask. Jordlagret var intill 0,2 m dj. I N delen var några stenar som sammanhänge med stenpackningen i meterruta 224/404. I jordlagret påträffades 92 skörbrända stenar (10,65 kg), spritt tegel (0,8 kg), en bit flinta, en bit planglas, brända och obrända ben, sintrad lera, glimmerbitar, järnslag, en hästkosöm och ett järnfragment. I rutan påträffades även ett mindre bryne (se plan gropanl. 2, fig. 9, bild 5).

Meterruta 224/405

Jordlagret i rutan bestod av mörkfärgad jord. I lagret framkom två eldsprängda stenar, vägande totalt 13,5 kg. Dessutom 98 skörbrända/skärviga stenar (3,5 kg). Dessutom framkom 1 kg tegelbitar, en del brända och obrända ben (varav två tänder), två järnfragm., glimmerbitar, någon bit sintrad lera samt en slagdroppe.

Meterruta 225/404

Vid utgrävningen framgick att jorden var kraftigt mörkfärgad, lucker, med många små jordkulor och rikligt med maskar. Totalt var jordlagret 0,18-0,22 m dj. I lagret påträffades 50 skörbrända/skärviga stenar vägande 6 kg. I lagret var vidare 1,35 kg tegelbitar, en del brända och obrända ben samt bitar av glimmer. En järnspik framkom också. I N delen av rutan var en jordfast sten, 0,4 x 0,35 m stor. I SÖ hörnet av rutan var en ansamling av åtta stenar, 0,12 - 0,17 m stora. Stenarna föreföll ligga i en grop.

Meterruta 225/405

Jorden i rutan var brun-brunsvart, lucker och innehöll mycket mask. Totalt var lagret intill 0,28 m djupt. Totalt påträffade 26 skörbrända/skärviga stenar (1,4 kg), 0,25 kg tegel, glimmerbitar samt enstaka br. ben. Rutan dominerades i N av ett jordfast block 0,9 x 0,5 m stort (NNV-SSÖ). I samband med blocket var ett 5-tal stenar, 0,1-0,35 m stora.

Nedgrävning av gropanläggning 2

Under kulturlagren i rutorna avgränsades en oval nedgrävning, ca 1,3 x 1 m stor (NÖ-SV). Gropen avtecknade sig som en mörkfärgning med i NV en ansamling av ett 10-tal, 0,15-0,25 m stora stenar (fig. 9, bild 6). I övrigt endast mörkfärgad jord med i NÖ ett jordfast block (se plan fig. 9). Vid utgrävning av den Ö delen av anläggningen sällades all jord. Vid utgrävningen (inom ruta 224/405) påträffades 120 skörbrända/skärviga stenar (vanl. 0,03-0,06 m stora) vägande 5,25 kg. Dessutom 0,25 kg tegel, del av smidd järnspik, en tand samt en bit sintrat material.

Jorden inom ruta 225/405 var liknande. Här påträffades 124 skörbrända/skärviga stenar (5,5 kg), en järnspik, glimmerbitar, enstaka brända- och obrända ben och en bit sintrat mtrl.

I botten av det mörka lagret var kraftigt murket trä/humus samt en del av spik med stor skalle (se profil fig. 10, bild 7). I profilen syns att gropen hade ett rundat bottenplan. Gropen var fylld med liknande material hela vägen från toppen, under torven, ned till 0,45 m dj, därunder var ljusbrun jord. I profilen togs två jordprover (1-2, se profil fig. 10).

En profil grävdes också genom stenpackningen i NV (fig. 11). Materialet sållades. Totalt framkom 36 skörbrända/skärvida stenar. Av profilen framgår att bottenplanet ansluter till N-S profil.

Slutsatsen som kan dras är att gropen var nedgrävd, med bottenplan i C-horisonten. Gropen var fylld med främst mindre skörbrända/skärvida stenar, tegelbitar, mörk jord med sot/kol. Inga spår efter hetta kunde noteras i gropens kanter. Förvaringsgrop? som sedan fyllts igen.

11.4 Övriga meterrutor

I främst två rutor, i områdets S del, påträffades större mängder fynd. I kant av anl. 14 (se fig. 4) undersöktes en meterruta, 180/404. Kulturlagret i rutan var intill 0,4 m dj med i botten blekjordsbildning (se bild 17-18). Här var således påfört avsevärt med kraftigt mörkfärgad jord. I rutan var rikligt med skörbränd/skärvig sten (12,1 kg) och även tegel (7,7 kg). I jorden påträffades även rikligt med annat fyndmaterial där en bronsnål med öga ett litet bronsbleck med mycket fin patina kan nämnas (se vidare nedan). Ovanligt välbevarade obrända ben påträffades också i rutan.

SÖ om spismursröset, anl. 13, undersöktes också en meterruta, 180/409. I rutan påträffades hela 23 kg tegel samt över 300 fragm. br. ben. Några av tegelbitarna visade sig ha sneda kortsidor, dvs. tillverkade med tanke på någon konstruktionsdel, troligen till spis. Dessa bitar tillvaratogs. I övriga rutor framkom bara smärre mängder fynd.

Meterruta 180/394

I rutan var ett 0,06-0,1 m tj. lager mörkbrun jord. I botten var ett 20-tal stenar, 0,1-0,5 m stora. Mellan stenarna var blekjord. I lagret var en liten skörbränd/skärvig sten, 0,125 kg tegel samt en bit av en järnspik.

Meterruta 180/404

Jorden i rutan var kraftigt mörkfärgad. Detta jordlager var 0,38-0,4 m djupt med i botten blekjordsbildning och B-horisont (se bild 17-18). I lagret påträffades 115 skörbrända stenar (12,1 kg). Dessutom framkom 7,7 kg tegelbitar, brända och obrända ben/tänder, delar av järnspikar, en bronsnål, en bit keramik, ett bronsbleck med järnnit, en bit sintrat mtrl. samt kalcinerad flinta.

Meterruta 180/409

I rutan var ett 0,18-0,38 m tj. lager av kraftigt mörkbrun jord, djupast i SÖ hörnet där det var en flack grop. I lagret var 37 skörbrända/skärvida stenar (8,1 kg). Totalt påträffades hela 23 kg tegelbitar varav någon bit med förslaggad yta. Här var även någon bit tegel med sned kant (tillvarataget). Dessutom framkom rikligt med br. ben.

Meterruta 185/394

Jordlagret var 0,06-0,19 m tjockt, mörkbrunt och innehöll sparsamt med mask och enstaka kolbitar mot botten. I botten var ett lager av naturliga stenar, 0,1-0,4 m stora. Mellan stenarna var blekjord. I det utgrävda jordlagret förekom enstaka små tegelbitar (något gram) dessutom två små skörbrända/skärviga stenar.

Meterruta 185/404

I rutan var ett intill 0,1 m tjockt lager av kraftigt mörkfärgad jord. I botten var B-horisont samt ett 10-tal, 0,1-0,5 m stora stenar. I lagret påträffades 13 skörbrända/skärviga stenar (0,85 kg), ett kg tegelbitar, flinta, en hyska av brons, ett bronsfragm. samt br. ben.

Meterruta 185/409

Jorden var något mörkfärgad i övre delen sedan ljusbrun. Ruta nedgrävdes till 0,1 m dj. I rutan påträffades 0,1 kg tegel, några fragm. obr. ben samt några fragm. br. ben.

Meterruta 190/404

I rutan var ett mörkt jordlager, 0,05-0,1 m tjockt. I botten var ett 10-tal stenar 0,05-0,4 m stora. Mellan stenarna framkom blekjord. I rutans jordlager påträffades några mindre bitar tegel samt en bit smält glas/glasfluss.

Meterruta 225/409

Jorden i rutan var mörkfärgad, lucker med små jordkolor och rikligt med mask. Totalt var lagret intill 0,2 m dj med i botten B-horisont och fläckar med blekjord samt ett 10-tal stenar, 0,1-0,2 m stora (naturliga). Total påträffades i lagret 46 (2,5 kg) skörbrända/skärviga stenar (vanl. 0,03-0,05 m stora). Dessutom påträffades 0,3 kg tegel, spridda brända och obrända ben samt en bit järnslag.

11.5 Tillvaratagna fynd

11.5.1 Husgrund 9 A

För beskrivningar av rutorna och fynd av tegel (som ej tillvaratagits) samt skörbränd sten se kap. 11.1.

Meterruta 204/395, Rn 4

En del av smidd järnspik, 1,2 g.

Sex fragm. br. ben, 1,5 g.

Kol, 5,85 g.

Meterrutor vid profil

Meterruta 204/395

Två smidda järnspikar, 15,55 g.

Fyra bitar grå eldslagningsflinta, 3,75 g.

Två bitar sintrat tegel, 98,4 g.

102 fragm. br. ben, 29,35 g.

Två fragm. kolade ben, 14,45 g.

29 fragm. obr. ben, 177,85 g.

Tre tänder, 5,4 g.

Meterruta 205/395

Två fragm. br. ben, 1,95 g.

Tre fragm. obr. ben, 18,4 g.

Käkdelar och tand, 111,5 g.

Gropanl. 1, husgrund 9 A

Meterruta 202/395

Åtta fragm. br. ben, 0,7 g.

Meterruta 203/395

En bit keramik, stengods, 2 g.

En sten med smält yta, 91,75 g.

120 fragm. br. ben, 30,85 g.

16 fragm. obr. ben, 45,13 g.

En del av käke med tänder, 14,5 g.

En tand, 1,25 g.

Prover

Prov från kolad stock meterruta 205-206/395, 369,05 g.

Makroprov 1 (se profil, fig. 7).

¹⁴C-prov 1-3 (se profil, fig. 7-8).

11.5.2 Gropanläggning 2

För tegel och skörbränd sten se kap. 11.3.

Meterruta 224/404

En bit gröntonat planglas, intill 3 mm tj., möjl. Använt till eldslagning, 2,85 g.

En hästkosöm, 7,1 g.

Ett platt järnfragm., 8,1 g.

En bit gråbrun eldslagningsflinta, 0,45 g.

Ett bryne, rödfärgad sandsten (koord. 224,9/404,7, höjd 20,03), 111,15 g.

Två bitar järnslag, 12,45 g.

Tre bitar sintrat mtrl./slag, 3,9 g.

Glimmerbitar, 3,45 g.

103 fragm. br. ben, 28,3 g.

11 fragm. obr. ben, 8,55 g.

Meterruta 224/405

Två järnfragm., 4,25 g.

Två bitar sintrat mtrl. 0,7 g.

Glimmerbitar, 3,5 g.

58 fragm. br. ben, 22,6 g.

10 fragm. obr. ben, 31,5 g.

En bit hårt obr. ben, 2,1 g.

Två tänder, 10,15 g.

Meterruta 225/404

En del av smidd spik, skalle, 6,55 g.

Glimmerbitar, 2,35 g.

48 fragm. br. ben, 5,4 g.

Fem fragm. obr. ben, 20,7 g.

Meterruta 225/405

Glimmerbitar, 0,85 g.

Sju fragm. br. ben, 0,55 g.

Fynd från gropanläggningen

Meterruta 224/405

En smidd järnspik (se profil), 16,25 g.

En bit sintrat mtrl., 2,1 g.

Glimmerbitar, 3,85 g.

En tand (rovdjur?), 0,96 g.

13 fragm. br. ben, 2,95 g.

Meterruta 225/405

En del av smidd spik, 9,6 g (se profil, fig. 10).

En bit sintrat mtrl., 3,05 g.

Glimmerbitar, 0,1 g.

Fyra fragm. br. ben, 2,1 g.

Tre fragm. obr. ben, 0,65 g.

Jordprover

Jordprov 1-2 (se profil, fig. 10).

11.5.3 Anläggning 12

För tegel och skörbränd sten se kap. 11.2.

Meterruta 188/397

En del av smidd järnspik, 11,2 g.

Två fragm. av br. ben, 0,95 g.

Åtta tandfragm., 49,65 g.

Meterruta 189/397, Rn 1

Fyra fragm. br. ben, 0,5 g.

13 fragm. obr. tänder, 39,55 g.

Fyra fragm. obr. ben, 21,8 g.

Meterruta 189/397, Rn 2

En bit av en vridkvarn, koord. 189,25/397,2, stående, 0,3 m under markytan, 9,1 kg.

Två bitar sintrat mtrl. 3,3 g.

Nio fragm. br. ben, 1,1 g.

Kolbitar, 67,4 g.

Meterruta 189/397, mot botten av anl.

En större bit glaserad keramik, 40,25 g.

Glimmerbitar, 0,4 g.

Kol och näver, 41,7 g.

Prover

Prov på kolad stock (se plan fig. 13), 32,65 g.

Jordprov A-B (se profil, fig. 14).

11.5.4 Övriga meterrutor

För tegel och skörbränd sten se kap. 11.4.

Meterruta 180/394

En del av järnspik, 42,25 g.

En bit keramik?, 0,55 g.

Meterruta 180/404

En bronsnål med ögla, 3,7 g.

Ett rektangulärt bronsbleck med nithål och spår av järnnit, mycket fin patina, 1,8 g.

Sex smidda spikar/delar av, 21,25 g.

Ett järnfragm., 3,05 g.

En liten bit glaserad keramik, 1,5 g.

En bit kalcinerad flinta, 1,65 g.

En bit sintrat material, 4,65 g.

313 fragm. br. ben, 138,3 g.

48 fragm., obr. ben, 186 g.

Tre tänder, 28,35 g.

En del av tand, rovdjur?, 0,45 g.

Meterruta 180/409

Two bitar tegel med sneda kortsidor, 2063 g.

En bit tegel med sintrad yta, 384g.

330 fragm. br. ben, 64,25 g.

Meterruta 185/404

Ett litet bronsbleck med nithål, 0,15 g.

En del av hyska, brons, 0,25 g.

Fem bitar gråfärgad eldslagningsflinta, 3,25 g.

120 fragm. br. ben, 13 g.

Meterruta 185/409

Fyra fragm. br. ben, 1,65 g.

Two fragm. obr. ben, 6,4 g.

Meterruta 190/404

En bit smält glas/slagg, 1,9 g.

Meterruta 225/409

En bit järnslag, 7 g.

Glimmerbitar, 1,55 g.

18 fragm. br. ben, 10,65 g.

Ett fragm. obr. ben, 2,9 g.

11.6 Ritningslista

Ritning nr	Fornlämning	Anl. och typ	Typ av ritning	Skala original	Skala i rapport	Antal i rapport och urspr. antal
4	Raä 343, Skellefteå sn	Boplats	Kartering	1:100/200	1:400	1 (5)
5	Raä 343, Skellefteå sn	Husgrund 9 A, plan	Kartering	1:40	1:100	1 (3)
6	Raä 343, anl. 9A	Husgrund, gropanl. 1	Plan	1:20	1:20	1 (1)
7	Raä 343, anl. 9A,	Husgrund	Profil, del 1	1:10	1:20	1 (1)
8	Raä 343, anl. 9A,	Husgrund,	Profil, del 2	1:10	1:20	1 (1)
9	Raä 343, Skellefteå sn	Gropanl. 2	Plan	1:10	1:20	1 (1)
10	Raä 343, Skellefteå sn	Gropanl. 2	Profil, N-S	1:10	1:20	1 (1)
11	Raä 343, Skellefteå sn	Gropanl. 2	Profil, Ö-V	1:10	1:20	1 (1)
12	Raä 343, anl. 12	Källare?	Plan	1:20	1:50	1 (1)
13	Raä 343, anl. 12	Källare?	Plan, kolat trä	1:10	1:20	1 (1)
14	Raä 343, anl. 12	Källare?	Profil	1:10	1:20	1 (1)

11.7 Förteckning över digitala bilder

11.7.1 Vecka 1

2015:1 Gropanl. 1 i husgrund 9 A, plan, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:2 Husgrund 9 A, utgrävning av långprofil, på bild är Pontus Johansson, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:3-4 Husgrund 9 A, utgrävning av långprofil, på bild är Pontus Johansson, fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:5-6 Husgrund 9 A, utgrävning av långprofil, på bild är Petter Sandström och Pontus Johansson, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:7-8 Husgrund 9 A, utgrävning av långprofil, på bild är Petter Sandström, fr NNÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:9 Meterruta 225/409, utgrävning av rutan, på bild är Pontus Johansson. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:10 Meterruta 225/404, rutan under utgrävning, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:11-18 Bilder på långprofil genom husgrund 9 A, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:19-21 Husgrund 9 A, stenpackning av flata stenar vid spismursröse, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:22-24 Husgrund 9 A, gropanläggning 1, profil, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:25 Husgrund 9 A, gropanläggning 1, profil, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:26 Dito, fr SÖ.

- 2015:27-28 Dito, fr Ö.
2015:29 Dito, fr SÖ.
2015:30-31 Dito, fr NÖ.
2015:32 Dito, fr Ö.
2015:33-34 Meterruta 225/404, utgrävd, fr V. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:35 Arbetsbild N delen av gårdsplatsen. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:36 Meterruta 225/409, utgrävd. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:37 Utvidgning av meterrutor kring ruta 225/404, fr NV, på bild är Pontus Johansson och Petter Sandström, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:38-39 Dito, fr NV. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:40-41 Husgrund 9 A, gropanläggning, återfört tegel. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:42 Husgrund 9 A, återställning, på bild är Pontus Johansson och Petter Sandström. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:43 Husgrund 9 A, återställning, fr N. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:44-45 Husgrund 9 A, packning av flata stenar i samband med spismursröse, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:46 Utvidgning av ytor ovan, gropanl. 2, på bild är Pontus Johansson och Petter Sandström, fr V. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:47-49 Dito fr V. Foto av L. Liedgren, 2015.

11.7.2 Vecka 2

- 2015:50-52 Anl. 12, avtorvning, på bild är Sofia Flinkfeldt, Pontus Johansson och Petter Sandström, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:53-54 Dito, fr SÖ.
2015:55-56 Nedgrävning av meterrutor, Ö delen av gropanl. 2, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:57-59 Meterrutor i anslutning till gropanl. 2, på bild är Petter Sandström, fr V. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:60-62 Arbetsbild vid sållet, på bild är Sofia Flinkfeldt och Pontus Johansson. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015: 63 Anl. 12, arbetsbild nedgrävning av Rn 1, på bild är Pontus Johansson och Sofia Flinkfeldt, fr N. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:64 Dito fr NV. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:65 Dito, fr V. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:66-70 Gropanl. 2, plan, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:71-78 Gropanl. 2, profil, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:79-80 Gropanl. 2, profil, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:81-83 Anl. 12, nedgrävning av Rn 1, på bild är Sofia Flinkfeldt och Pontus Johansson, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:84-85 Arbetsbild, utgrävning av meterruta 180/204, på bild är Sofia Flinkfeldt och Pontus Johansson, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:86-89 Anl. 12, schakt, Rn 1, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:90-93 Anl. 12, nedgrävning av meterruta 203/397, Rn 2, på bild är Petter Sandström. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:94 Anl. 12, fortsatt nedgrävning av profil, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:95 Anl. 12, del av vridkvarn påträffad vid profilgrävning. Foto av L. Liedgren, 2015.
2015:96-100 Anl. 12, nedgrävning av profil, på bild är Petter Sandström och Lars Liedgren. Foto av Petter Sandström, 2015.
2015:101-102 Anl. 12, profilgrävning, rödbränd jord och sotlager med näver mot bottenpartiet, fr ovan. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:103-104 Meterruta 180/404, utgrävd, i botten är blekjord och B-horisont. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:105-106 Anl. 12, profil, gropanl., fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:107 Anl. 12, profil, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:108 Anl. 12, profil, jordvall i S med blekjordsbildning under vallen, på bild är Petter Sandström, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015: 109 Anl. 12, profil, gropanl., fr SÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:110-117 Anl. 12, profil, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:118 Arbetsbild, meterruta. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:119 Anl. 12, restaurerad, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

2015:120-121 Gruppbild på spismursröse, husgrund 9 A: fr vänster är Petter Sandström, Pontus Johansson och Sofia Flinkfeldt. Foto av L. Liedgren, 2015.

11.8 Bilder

Bild 1 Utgrävning av profil, husgrund 9 A, på bild är Pontus Johansson., fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

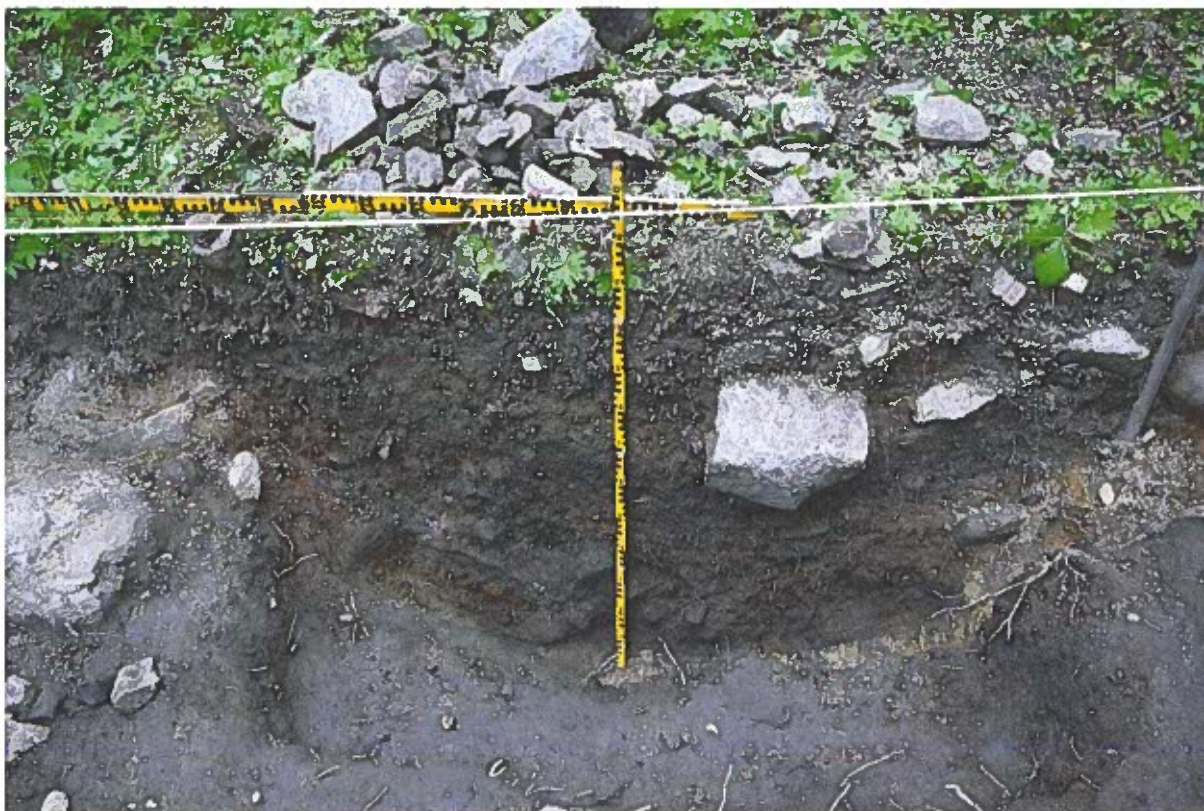

Bild 2 Gropanläggning nr 1, profil, husgrund 9 A, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 3 Tegel från utgrävningar 2014 nedlagt i gropanläggningen, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 4 Stenpackning av flata stenar i anslutning till spismursröse, troligen fundament till spiskonstruktion, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 5 Utgrävning av meterrutor i samband med gropanläggning nr 2, fr V. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 6 Gropanläggning nr 2, plan, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 7 Gropanläggning nr 2, profil, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 8 Schakt i anläggning 12, avtorvad, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 9 Schakt genom anläggning 12, RN 1, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 10 Utgrävning av anläggning 12, lager 2, meterruta 189/397. På bild är Petter Sandström, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 11 Profil genom anläggning 12, fr NÖ. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 12 Del av vridkvarn, påträffad i jord och stenfyllning i schakt genom anläggning 12.
Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 13 Eldpåverkad jord och sotlager i nedre delen av anläggning 12, fr Ö. Foto av L.
Liedgren, 2015.

Bild 14 Blekjordsbildning under södra vallen i anläggning 12, på bild är Petter Sandström, fr NÖ. Foto av Liedgren, 2015.

Bild 15 Anläggning 12, profil, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 16 Anläggning 12, schakt återställt, fr Ö. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 17, Utgrävning av meterruta 180/404, på bild är Pontus Johansson och Sofia Flinkfeldt, fr S. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 18 Botten av meterruta 180/404 med blekjordsbildning och B-horisont. Foto av L. Liedgren, 2015.

Bild 19 Petter Sandström, Pontus Johansson samt Sofia Flinkfeldt vid den återställda husgrunden. Foto av L. Liedgren, 2015.

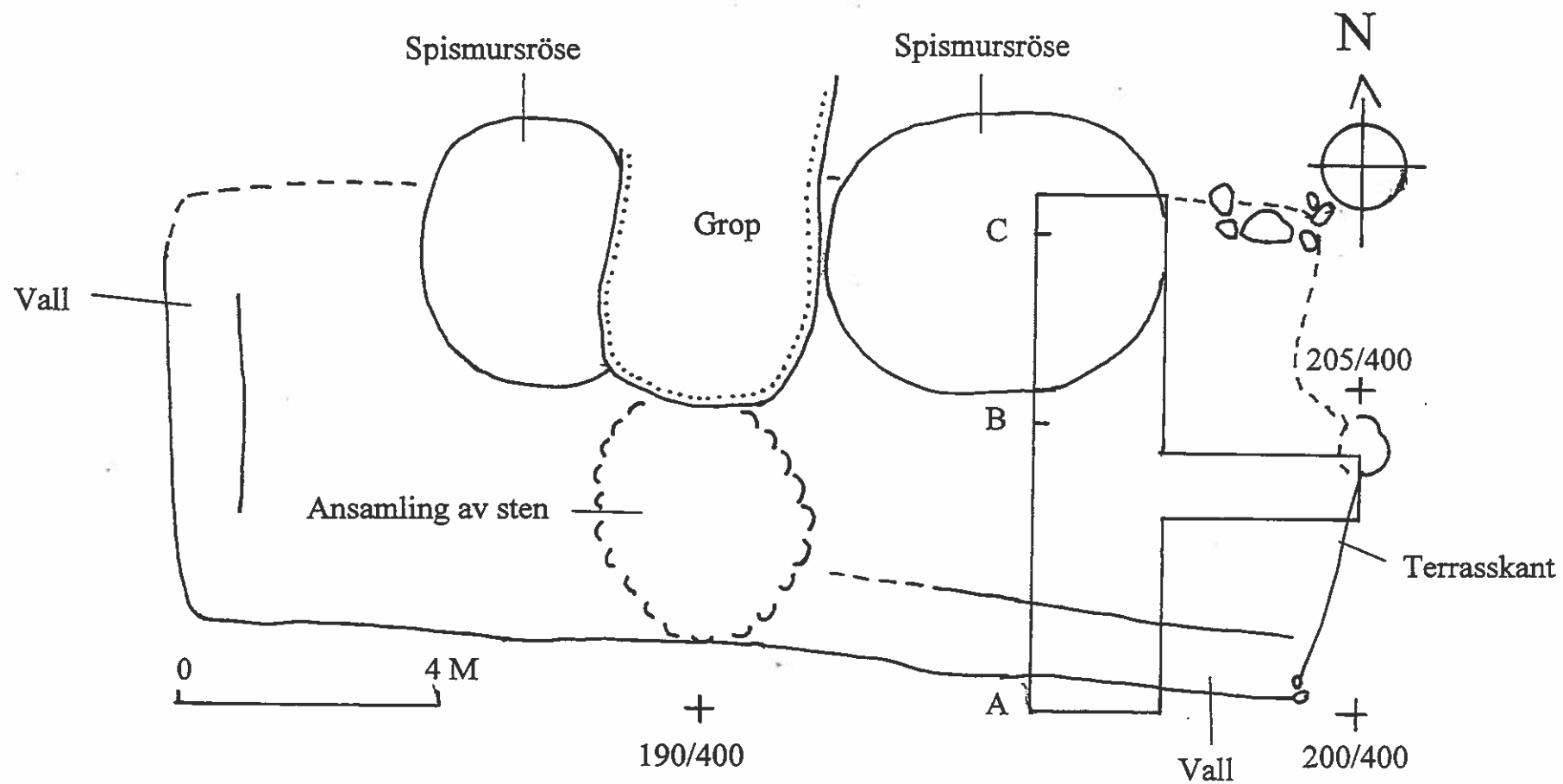
11.9 Ritningar

Teckenförklaring

	Torvyta		Kraftigt skörbränd sten
	Transkriberad torvyta eller osäker torvyta		Fördjupning
	Vegetationsskikt med humus		Förhöjning
	Rot eller stubbe		Röjningsröse
	Svagt färgad jord		Sankmark
	Kraftigt färgad		Näver
	Kraftig kol-och eller sotfärgning		Fyndplats/provpunkt
	Kolbitar och sot		Förhöjning/sluttning
	Trä med fiberriktning		Blekjordsbildning
	Osäker/diffus begränsning		B-horisont (anrikningsskikt)
	Gräns för utgrävning/ osäker gräns		C-horisont (opåverkad jord)
	Tegel		

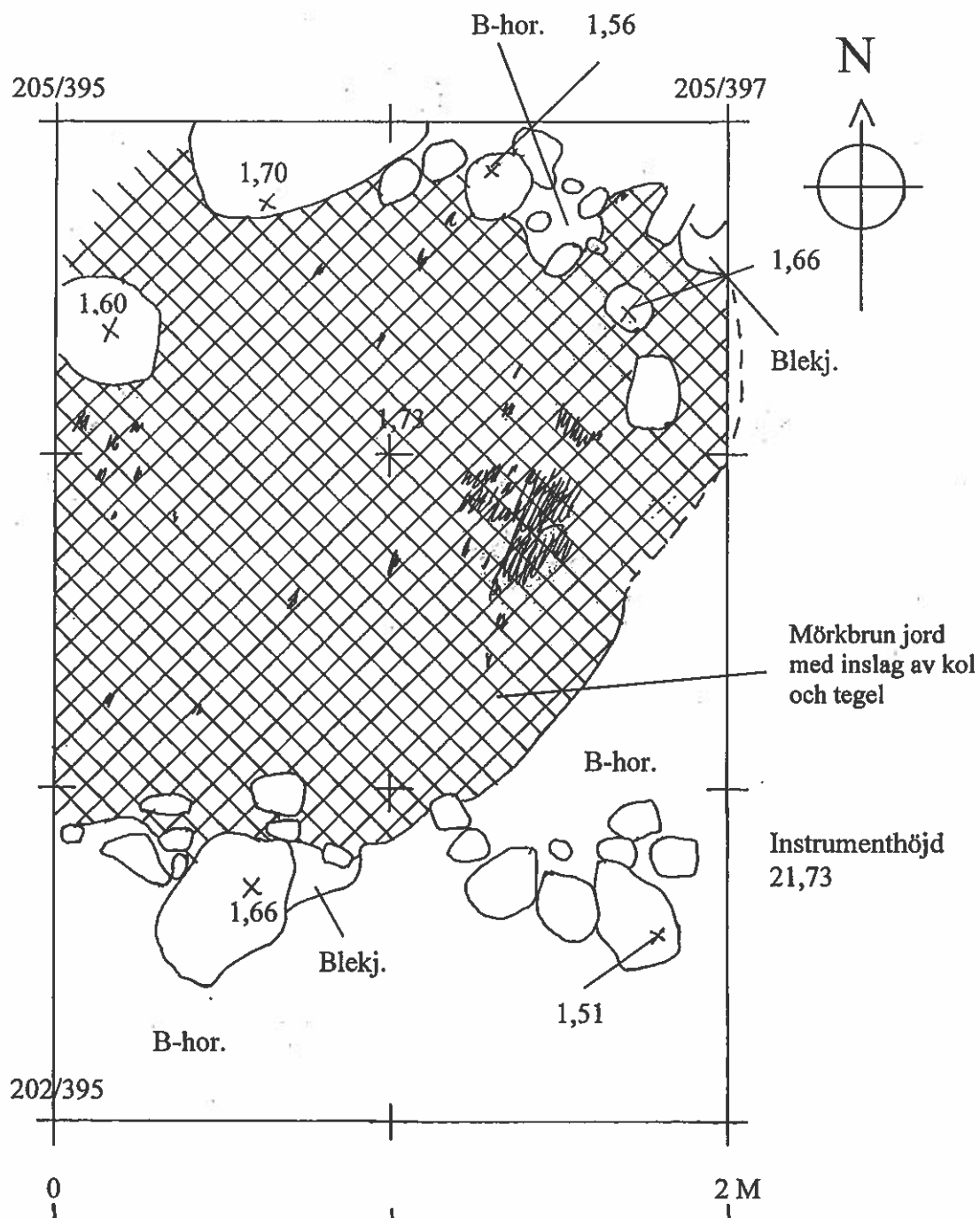
Husgrund 9 A-B, plan, upptagna schakt med sträckning för
långprofil, A-C
Ritning av L. Liedgren, 1014-2015

Fig. 5

Husgrund 9 A, gropanläggning 1, plan
Ritning av L. Liedgren, 2015

Fig. 6

Husgrund 9 A, profil N-S, fr Ö, del 1, koord. 200/395-204,9/395

Ritning av L. Liedgren, 2015

Fig. 7

Brun-gråbrun jord med inslag av tegel och kol

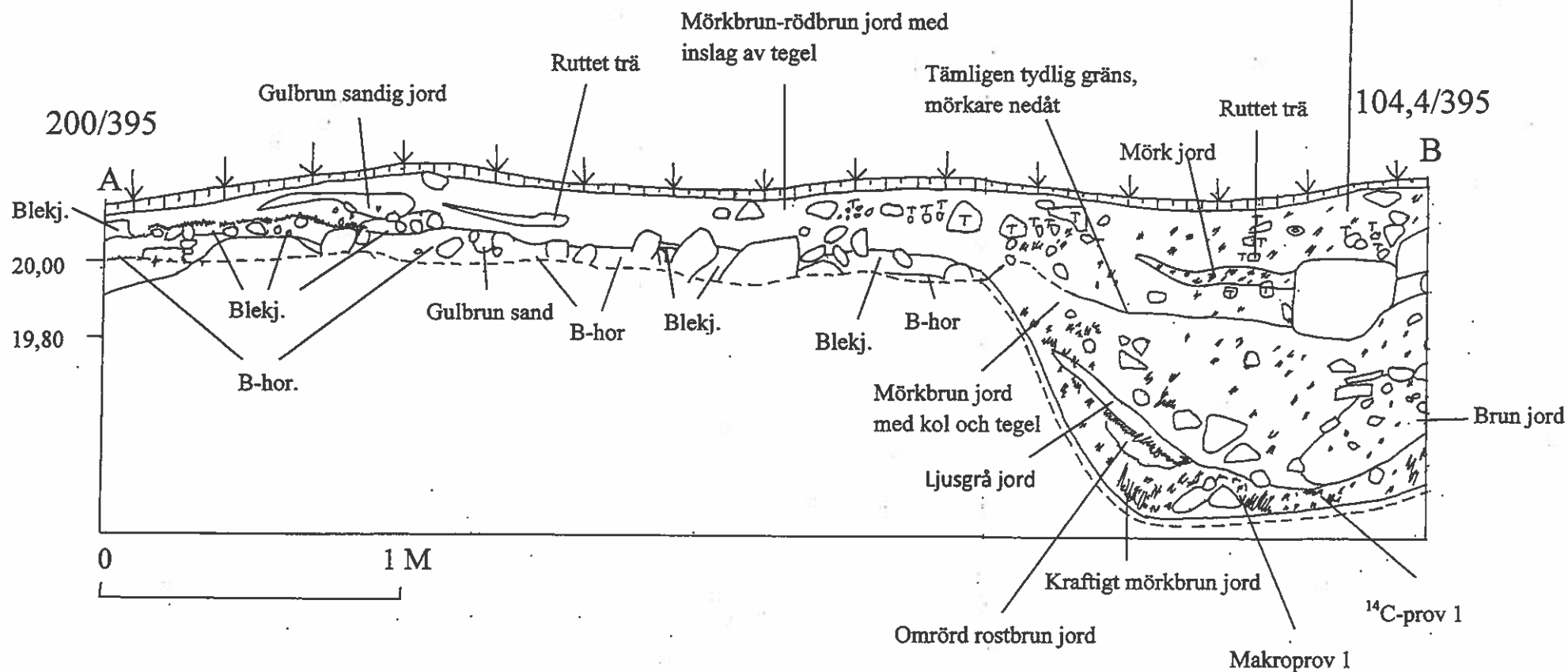
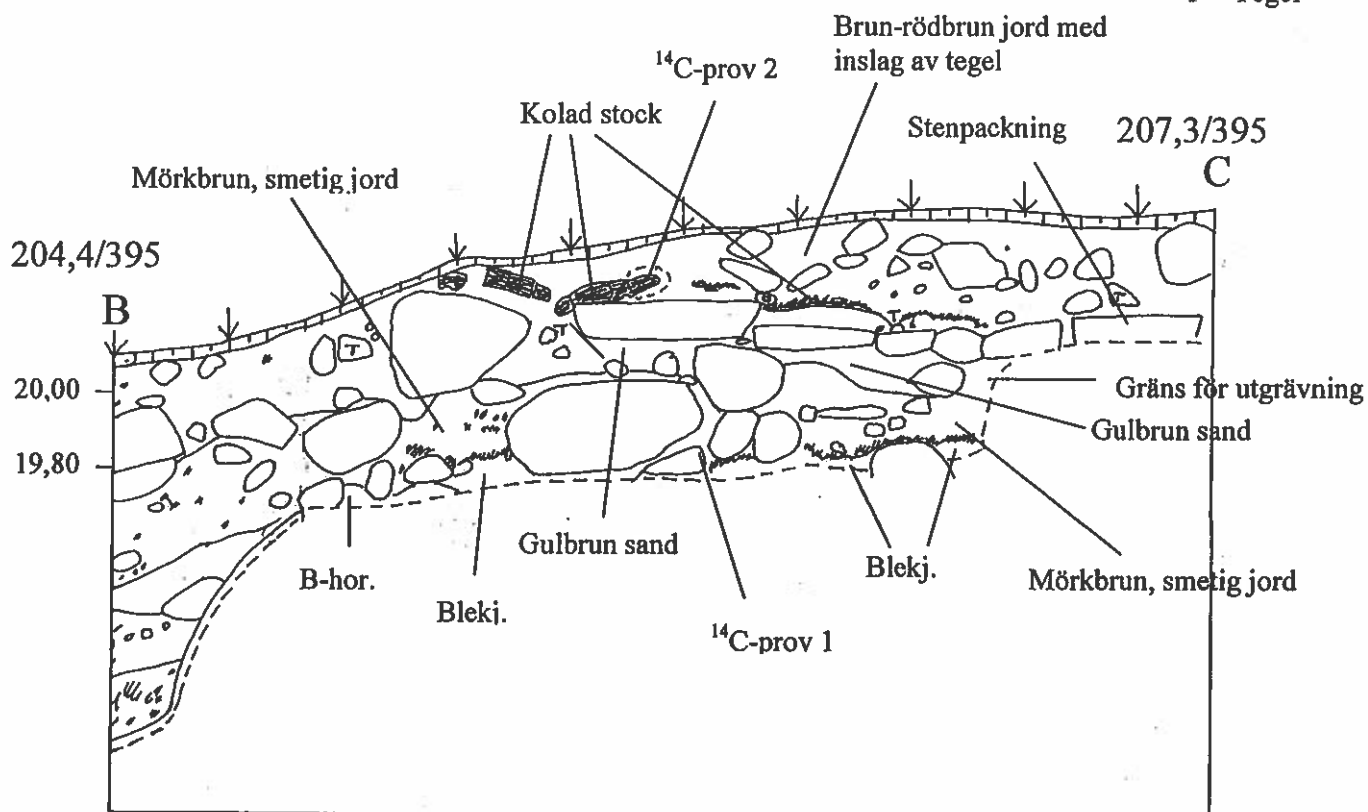

Fig. 8

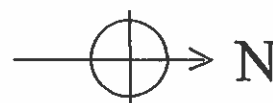
Husgrund 9 A, profil N-S, fr Ö, del 2, koord. 204,9/395-
207,3/395

Ritning av L. Liedgren, 2015

T = Tegel

0 1 M

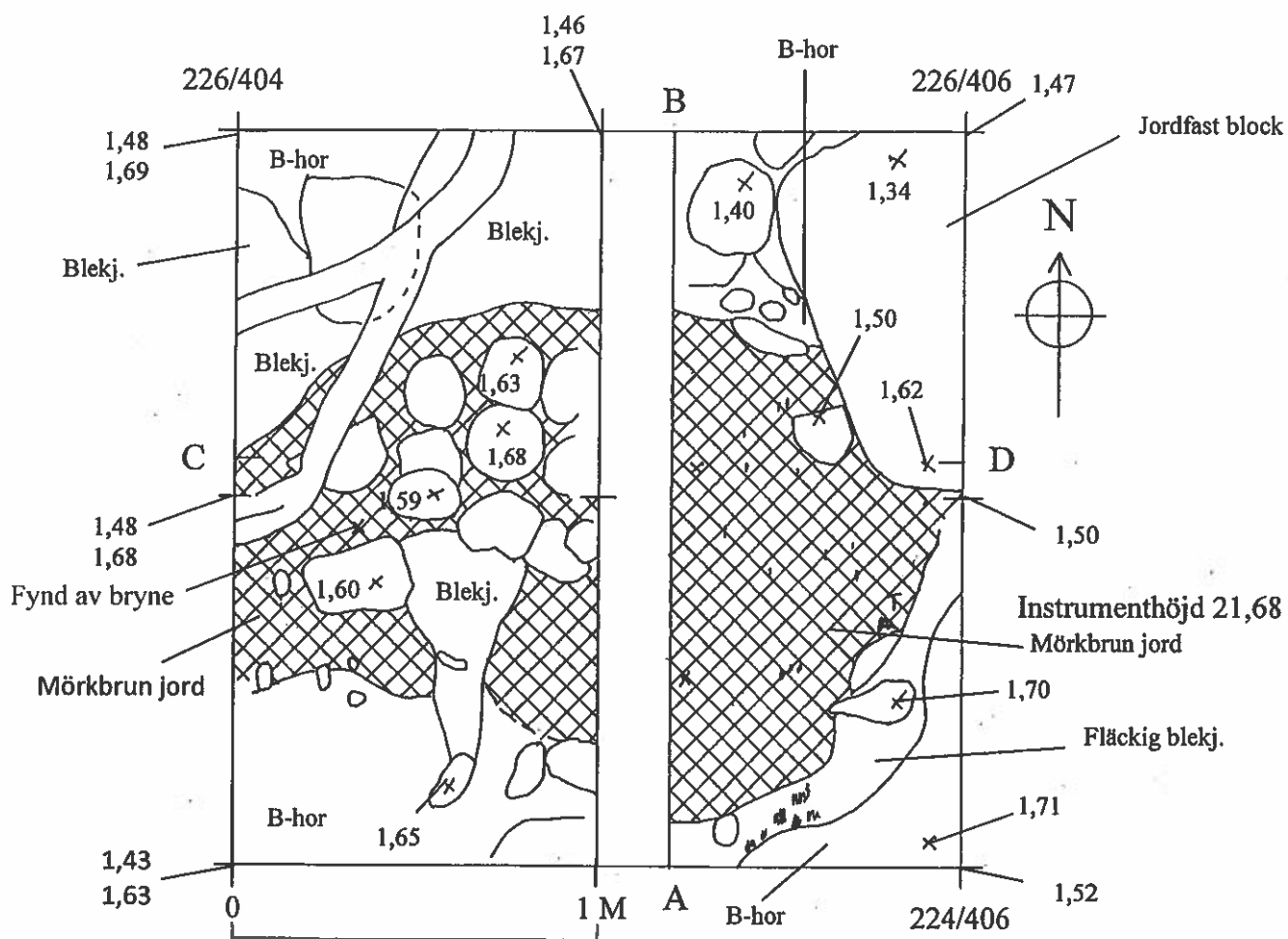
205/395

207/395

Stenpackning av flata stenar

Gropanläggning 2, plan
Ritning av L. Liedgren, 2015

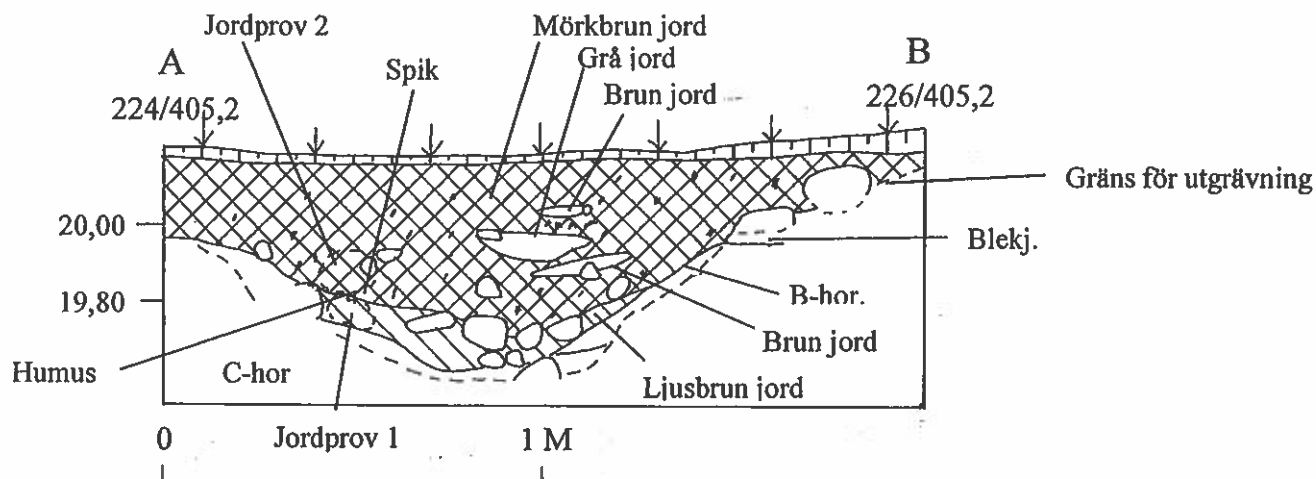
Fig. 9

Gropanl. 2, profil, fr Ö, koord. 224/405,2-
226/405,2

Ritning av L. Liedgren, 2015

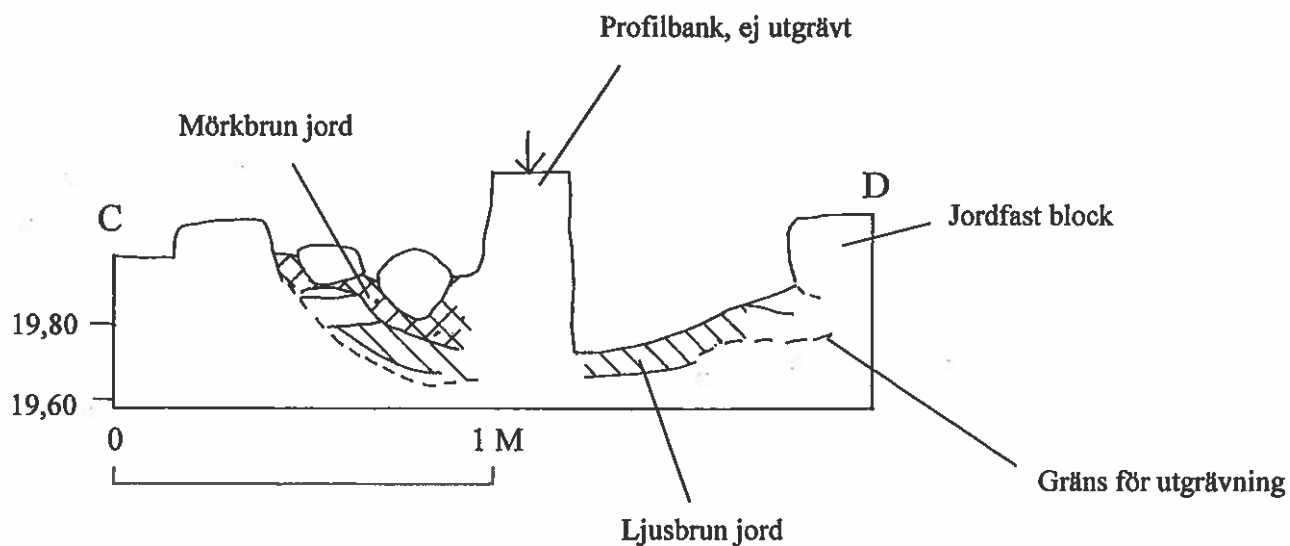
Fig. 10

Gropanl. 2, profil, fr S, koord. 225,1/404-
225,1/406

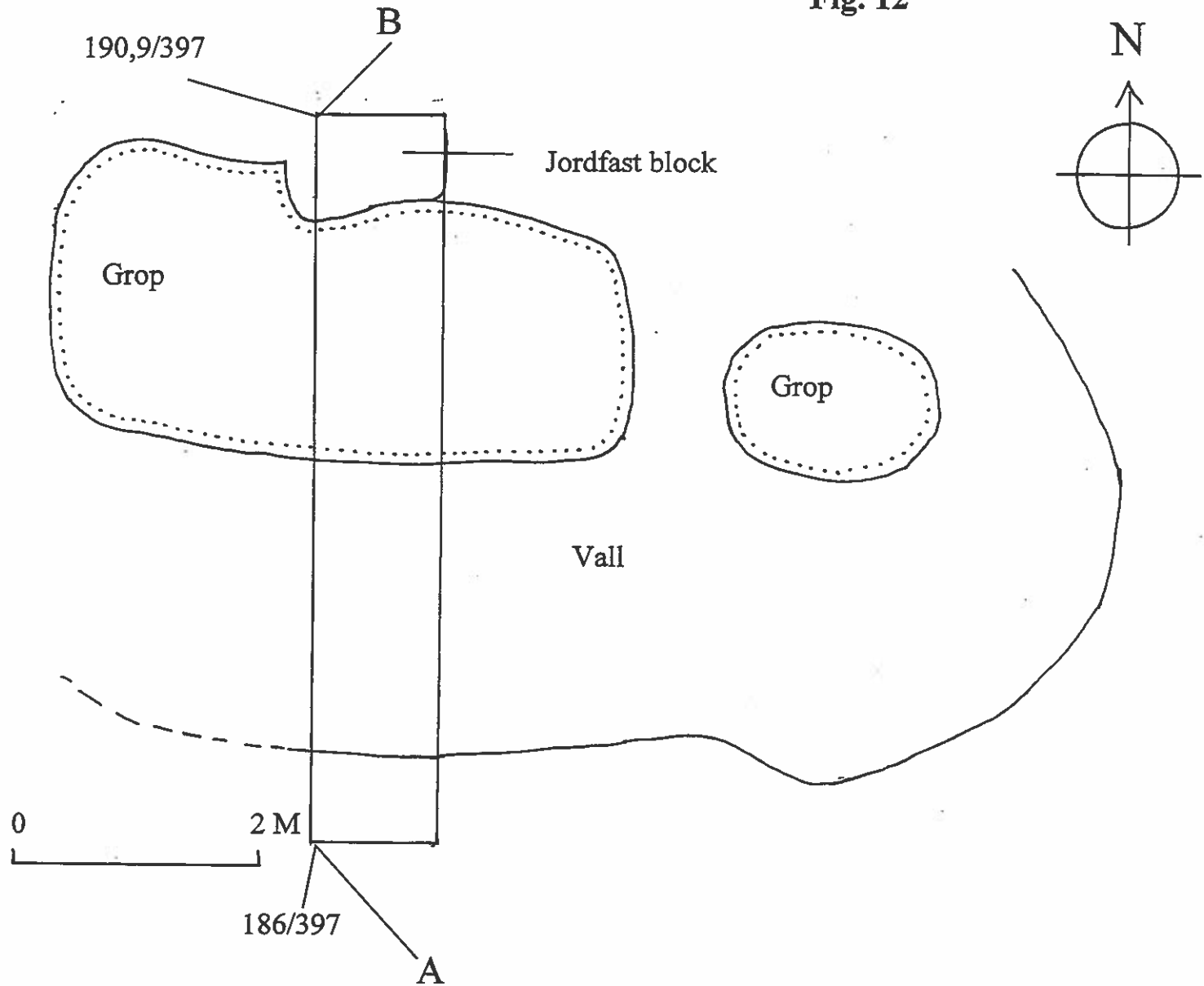
Ritning av L. Liedgren, 2015

Fig. 11

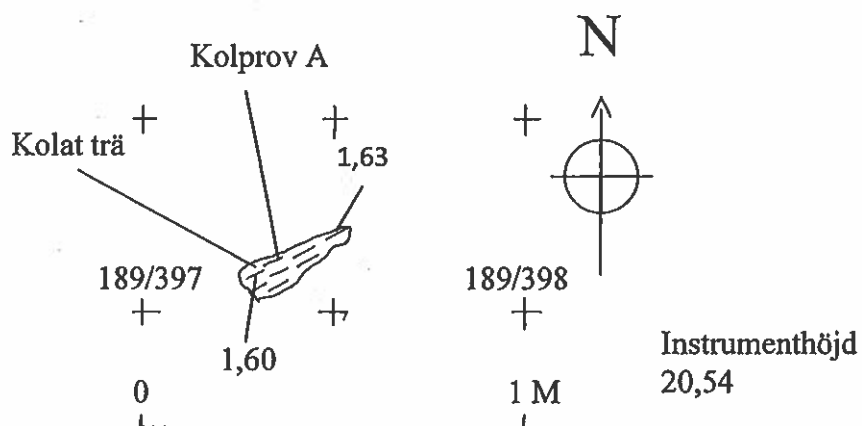
Anl. 12, plan
Ritning av L. Liedgren, 2015

Fig. 12

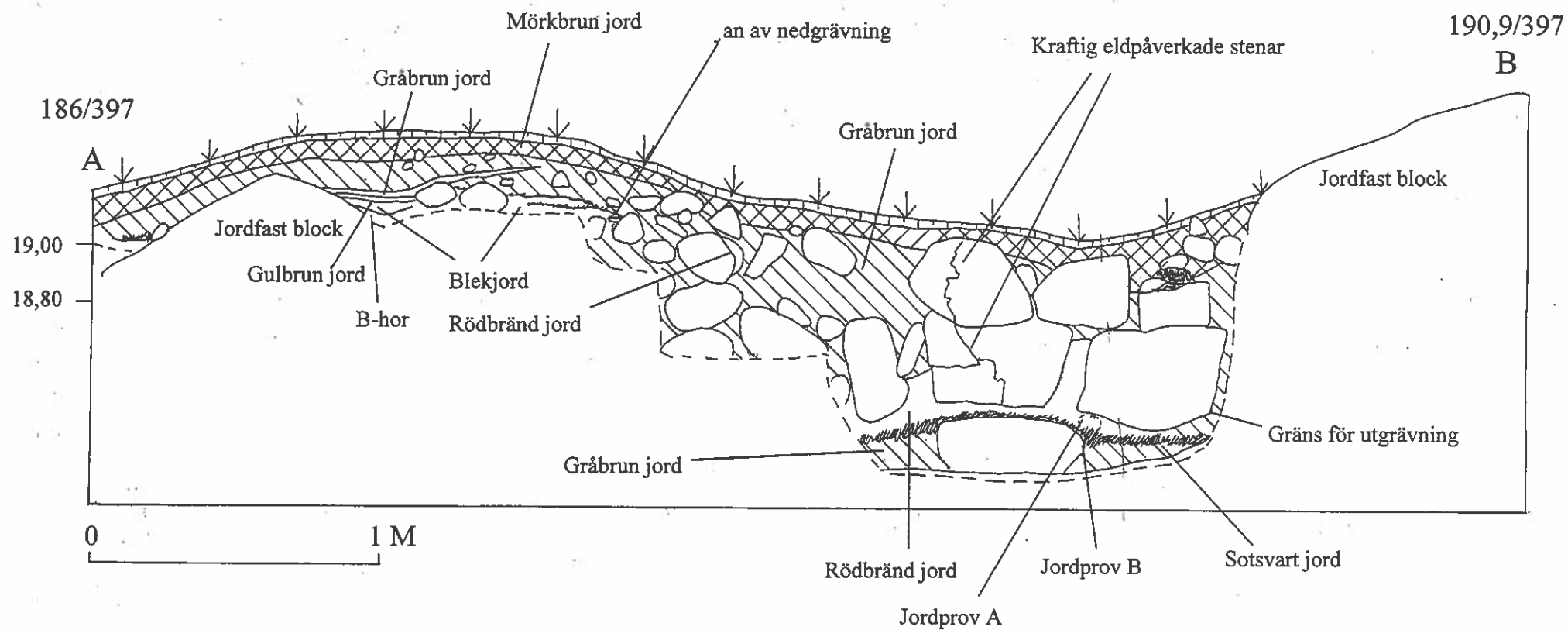
Anl. 12, kolat trä
Ritning av L. Liedgren, 2015

Fig. 13

Anl. 12, profil fr Ö, koord. 186/397-190,9/397
Ritning av L. Liedgren, 2015

Fig. 14

1. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, 1988.
2. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar inom Arjeplog socken, Lappland, 1989-1991.
3. Arkeologiska inventeringar och undersökningar av förhistoriska fyndlokaler och boplatser vid Hornavan och Kakel, Arjeplog socken, Lappland 1983.
4. Rapport över arkeologisk förundersökning av gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä 471, Arvidsjaur socken, Lappland, 1992.
5. Rapporter över kulturhistoriska undersökningar vid Gubblijaure, Stora Mattaure samt Padjé-Måskejaure, Arjeplog socken, Lappland.
6. Arkeologisk undersökning av två härdar vid Margatjärnen, Arvidsjaur socken, Lappland, 1992.
7. Rapport över slutundersökning inom gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä nr 471, Arvidsjaur socken, Norrbottens län, Lappland, 1993.
8. Arkeologiska utgrävningar inom Arjeplog sn, Lappland, 1994.
9. Arkeologisk utredning vid Pajeb Muitunisjaure, Arjeplog sn, Lappland, 1995.
10. Rapport över kulturhistoriska inventeringar av strandområdet vid Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplog sn, Lappland, 1995.
11. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvar, Överkalix socken, Norrbottens län, 1995. Arkeologisk delundersökning av Raä 393:1, stensättning med rödockra, Raä 393:2, boplatzlämning, samt Raä 977:3 boplatsvall.
12. Arkeologiska utgrävningar vid Ansvar, Överkalix socken, Norrbottens län, 1996. Arkeologisk slutundersökning och restaurering av Raä 393:1, stensättning med rödockra, samt fortsatt delundersökning av Raä 393:2, boplatzlämning.
13. Arkeologiska undersökningar inom Arjeplogs och Arvidsjaursocknar, Lappland, 1995-1996.
14. Rapport över fornminnesinventering och kulturhistoriska undersökningar vid Delliknäs, Arjeplogs sn, Lappland, 1997.
15. Rapport över fornminnesinventering av väg 519, sträckan länsgränsen-Abborrträsk, Arvidsjaursocken, 1997.
16. Arkeologiska undersökningar inom Arjeplogs samhälle, Lappland, 1997.
17. Arkeologisk förundersökning vid vattendragen Rappen, Labbas, Arjeplogs sn, Lappland, 1997.
18. Arkeologiska undersökningar av en stensättning samt delundersökning av en boplatsvall och boplatssytor, Raä nr 315, Nedre Vojakkala, Nedertorneå sn, Norrbottens län, 1996-1997.
19. Boplatser och landhöjning. En förstudie till forskningsprojektet "Människan, elden och landskapet", 1997.
20. Rapport över arkeologisk förundersökning av hotade fornlämningar vid vattendragen Rappen, Labbas samt Rappenströmmarna, Arjeplogs kommun, Lappland, 1998.
21. Byggnadsarkeologiska undersökningar av några åskåtor i Arjeplog, Lappland, 1997-1998.

22. Dokumentation och restaurering av timrad njalla samt timrad kåta Skålka, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland.
23. Rapport över dokumentation samt upprustning av samiska byggnader i Mavas, Luokta-Mavas sameby, Arjeplog, Lappland, 1998-1999.
24. Människan, elden och landskapet. Rapport över arkeologiska undersökningar 1999.
25. Dokumentation och upprustning av torvkåta samt njalla, Tjäksa, Svaipa sameby, Arjeplog, Lappland, 1999-2000.
26. Dokumentation och restaurering av en narad brädnjalla från Ringselet, Semisjaur-Njarg sameby, Arjeplog, Lappland, 1999-2001.
27. Antikvarisk kontroll av upprustningsarbeten i Geijaur, Tjakkek samt Balgesnjunnje inom Arjeplogs och Arvidsjaurs kommuner, 2000.
28. Människan, elden och landskapet. Arkeologiska undersökningar av mesolitiska boplatser inom Arjeplogs kommun, Norrbottens län 2000.
29. Arkeologisk utredning med anledning av planerad vindkraftspark på Uljabuoda, fastigheterna 1:1 Arjeplogs kommun, 2001.
30. Arkeologisk undersökning av skadat fornlämningsområde, Kolmis, Dellaure 2:1, Arjeplogs sn samt utredning av fornlämningar i samband med biltestbana.
31. Utgrävningar av härdar och stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland 2001.
32. Byggnadsarkeologisk dokumentation av två njallor inom Ståkke sameby, Arjeplogs kommun, Lappland, 2001.
33. Dokumentation och upprustning av två torvkåtor, en njalla samt en palissadgård, Varekietje, Semisjaur-Njarg sameby, Arjeplogs kommun, Lappland, 1998-2001.
34. Arkeologiska undersökningar vid Dumpokjauratj och Gublijaure, Arjeplogs sn, Lappland, 2001. Människan, elden och landskapet.
35. Utgrävningar av stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland, 2002.
36. Antikvariska kontroller och upprustningar inom Arjeplogs och Arvidsjaurs kommuner, Lappland 1997-2002.
37. Utgrävningar av härdar och stalotomter i Adamvaltaområdet, Arjeplog, Lappland 2003.
38. Arkeologiska undersökningar vid Dumpokjauratj, Raä 1568, Arjeplogs sn, Lappland 2002. Människan, elden och landskapet.
39. Arkeologisk undersökning av en stensättning från äldre järnålder, Raä 1944, Uddjaur, Arjeplog, Lappland 2003.
40. Arkeologisk utredning inom biltestområde i Kålmis, Arjeplogs kommun 2002-2003.
41. Arkeologisk utredning med anledning av sand/grustäkt, Framnäs 1:9, Arvidsjaurs socken och kommun, Lappland, 2003.

42. Arkeologisk utredning, Pipudden, Arjeplogs kommun, Lappland 2003.
43. Utvärdering av fornminnesinventeringen, 1984-2002 och projektet Skog och Historia, 2000-2004, i Norrbotten. Med exempel på tillämpningar av det digitala registret och framtida inriktningar.
44. Byggnadsarkeologisk undersökning av byggnadsrester, Långsjön, Ståkke sameby, Arjeplog, Lappland, 2004.
45. Arkeologisk förundersökning inom den gamla kyrk- och marknadsplatsen i Arjeplog, Lappland, 2004.
46. Antikvarisk kontroll av byggnadsvård i Arjeplog, 2003-2004, frälsetorpet Suobdek, fjällägenheten Udden samt fjällägenheten Yttervik.
47. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska inventeringar och undersökningar inom Mavas, Jurun och Adamvalta, Arjeplog socken och kommun, 2005.
48. Fornlämningar och erosion – en studie av Skellefteälvens vattenkraftsutbyggnad och dess påverkan på sjöarna Hornavan, Uddjaur, och Storavan, Skellefte älvs dämningssområde.
49. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska inventeringar och undersökningar inom Jurun, Njallajaur-Lomtjärnsstugan samt Talput, Arjeplogs socken och kommun, 2006.
50. Arkeologiska utgrävningar av en åttkantig kåta vid Bläckajaur, Arjeplogs kommun och socken, 2006.
51. Antikvariska besiktningar av upprustningar inom Arjeplogs och Arvidsjaurs kommuner, 2005, Vuorekkåtan, Udden, Suobdek samt N. Holmnäs.
52. Arkeologisk inventering av dämningssoner inom vattendragen Riebnisjaure och Gruombajaure, Arjeplogs socken och kommun, Lappland, 2007.
53. Kulturlandskap i fjällen. Arkeologiska undersökningar och inventeringar vid Jurunvågge, Vilstugan, Buojddávárátj samt Tjatsvage, Arjeplogs socken och kommun, 2007.
54. Renvallar och fjärranalys. Studie av vegetationsanomalier på renvallar och visten i fjällområdet med utgångspunkt i IRF-satellitbilder, inom utvalda områden i Västerbottens- och Norrbottens län, 2007.
55. Fornminnesinventering inom Arjeplogs socken och kommun, Lappland, Norrbottens län, 2008.
56. Besiktning av kallmurad stenkonstruktion, Sjäddevårre, Arjeplogs socken och kommun, Lappland, 2008.
57. Rapport över provtagning, fornlämning Raä 1138, Piteå socken, Norrbotten, 2008.

Silverbuseet
Rapporter över kulturhistoriska undersökningar

Distribution: Silverbuseet, Torget, S-930 90 Arjeplog
Tele: 0961-14500

58. Delundersökning av husgrund inom gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä 2691, Arjeplogs socken och kommun, Lappland, Norrbottens län, 2010.
59. Arkeologisk utredning, Colmis testbana, Sväggejaur 1:1 Arjeplogs socken och kommun, Lappland, Norrbottens län, 2011.
60. Arkeologisk undersökning av kåtatomt inom gamla kyrk- och marknadsplatsen, Raä 2691, Arjeplogs socken och kommun, Lappland, Norrbottens län, 2011.
61. Arkeologiska undersökningar av fyra härdar i Byske sn, Skellefteå kommun, Västerbotten, 2012.
62. Arkeologiska undersökningar av nio härdar inom Piteå, Hortlax samt Älvsby socknar, Norrbottens län, 2012.
63. Arkeologisk undersökning av Raä 413:1, fångstgrop, Älvsby sn, Norrbottens län, 2012.
64. Arkeologiska undersökningar av sex härdar i Jörn och Byske socknar, Skellefteå kommun, Västerbotten, 2013.
65. Arkeologiska undersökningar av 13 härdar inom Piteå, Hortlax samt Älvsby socknar, Piteå och Älvsby kommuner, Norrbottens län, 2013.
67. Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 343, Skellefteå sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014.
68. Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 621, Lövånger sn, skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014.
69. Arkeologisk delundersökning av en senmedeltida gårdsplats, Raä 508, Lövånger sn, Skellefteå kommun, Västerbottens län, 2014,
